

**Memòria de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS)
Universitat de les Illes Balears
Curs acadèmic 2016-17**

Universitat
de les Illes Balears

Vicerectorat
de Campus, Cooperació
i Universitat Saludable

Oficina de Cooperació
al Desenvolupament
i Solidaritat

**Memòria de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS)
Universitat de les Illes Balears
Curs acadèmic 2016-17**

Sumari

	Pàgina
1. Introducció	4
2. Educació per al desenvolupament: accions de formació i sensibilització	
2.1. Beques de pràctiques per a alumnat d'estudis oficials de grau i màster de la UIB en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament	5
2.2. Cursos monogràfics	12
2.3. Jornades OCDS	18
2.4. Cursos de formació de voluntariat	22
2.5. Cursos de formació per al personal de la UIB	28
2.6. XIII Convocatòria d'ajuts per a accions d'educació per al desenvolupament (EpD)	30
2.7. Accions d'educació per al desenvolupament en col·laboració amb altres entitats: cursos, exposicions, audiovisuals, conferències, taules rodones, entre d'altres	44
2.8. Transversalització de l'EpD	49
3. Educació per al desenvolupament: Voluntariat universitari	
3.1. Programa Estades Solidàries 2016	51
3.2. Programa del Servei de Voluntariat Europeu (SVE)	55
3.3. Portal de voluntariat universitari	55
4. Projectes de cooperació universitària al desenvolupament de la UIB	
4.1. XIII Convocatòria d'ajuts per a projectes de cooperació universitària al desenvolupament	62
4.2. Accions en xarxa	78
5. Projecció de l'OCDS a l'exterior	79
6. Participació en òrgans col·legiats i comissions	81

1. Introducció

Durant el curs acadèmic 2016-17 s'ha continuat impulsant el nou Portal de voluntariat universitari UIB, que permet la dinamització d'aquest àmbit per facilitar la participació activa i compromesa de tota la comunitat universitària, i s'han fet esforços perquè cada vegada hi hagi més persones dels tres col·lectius donades d'alta al portal i més entitats oferint-hi perfils de voluntariat de forma periòdica.

En un context en què l'Agenda 2030 de l'ONU apel·la a tots els actors i països per assolir els 17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a escala global, és un repte a assumir per les universitats amb el seu compromís i implementació. Per això, el més important a destacar ha estat la revisió i adaptació de totes les convocatòries de l'OCDS a la nova Agenda 2030. En aquest sentit, a més, durant aquest curs s'ha iniciat un cicle de sessions monogràfiques de l'Agenda 2030 que ha modificat radicalment l'anterior format de cursos monogràfics de durada aproximada de 20-30 hores repartides en sessions, que es concentraven en dues setmanes, per una nova aposta de formació periòdica i permanent dissenyada mitjançant sessions d'una durada màxima de 4 hores, en horari d'horabaixa.

El mes de setembre de 2017, en acabar el curs acadèmic 2016-17 i a l'inici del següent 2017-18, s'ha celebrat la setena edició de les jornades organitzades per l'OCDS amb el suport de la Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears, per generar un espai de trobada multidisciplinari per abordar el gran repte que suposen els moviments migratoris actuals i reflexionar-hi conjuntament. En aquesta ocasió ens hem centrat en les realitats africanes des d'una visió que ens ha ajudat a entendre no només el que succeeix al continent, sinó també com es configuren les seves relacions amb la resta del món. Les persones expertes convidades han posat especial atenció a aspectes com els efectes del neocolonialisme, qui són les persones que travessen les fronteres terrestres i marítimes i la vulnerabilitat que pateixen, la responsabilitat que tenim en aquest sentit als països d'acollida i la importància de la incidència política, així com tot això es representa a les arts visuals i altres expressions artístiques.

En la línia de donar suport als programes d'acollida a població refugiada, l'OCDS forma part de la recent estrenada plataforma "Les Balears Acollim" per tal de poder coordinar-se amb la resta d'entitats compromeses amb la situació de les persones refugiades, desplaçades i en trànsit i poder fer incidència política per exigir responsabilitats a l'Estat i a la Unió Europea.

Sempre aprofitam les memòries per agrair i reconèixer públicament la confiança dipositada en la UIB per part del Govern balear perquè continua donant suport a temes de cooperació universitària al desenvolupament mitjançant la signatura del conveni anual amb la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació, així com la subvenció atorgada per la Conselleria de Cultura, Participació i Esports per continuar endavant amb el programa de voluntariat universitari.

Per acabar, cal reconèixer públicament que l'OCDS, sense la implicació i la participació activa de la comunitat universitària i de les entitats de les Illes Balears amb què hem col·laborat durant aquest curs acadèmic, no hauria pogut dur a terme totes les accions ni aconseguir tots els resultats que a continuació relatarem de forma resumida.

2. Educació per al desenvolupament: accions de formació i sensibilització

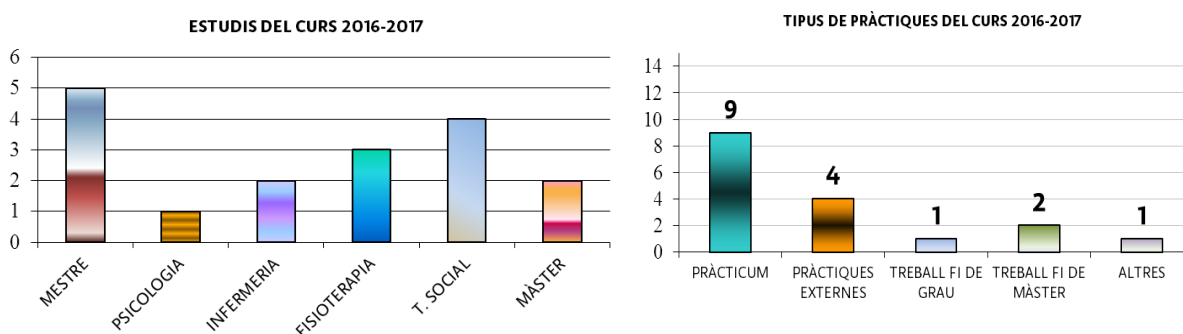
2.1. Beques de pràctiques per a alumnat d'estudis oficials de grau i màster de la UIB en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament

Durant el curs 2016-17 a la Convocatòria de beques de pràctiques hi han participat disset (17) alumnes (13 dones i 4 homes), entre els estudis de Mestre, Psicologia, Infermeria, Fisioteràpia, Treball Social i Màster, amb estades d'una durada compresa entre 60 i 90 dies amb vuit (8) contraparts sòcies de sis (6) països diferents i amb un total de dotze (12) professors/es com a tutors/es:

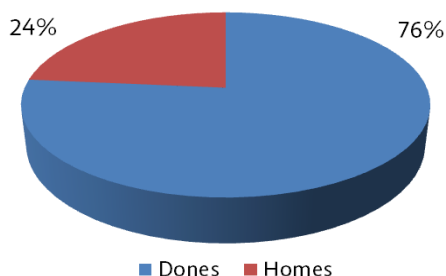
Beques de pràctiques en països empobrits. Curs 2016-17			
Estudis	Alumnes	Contraparts sòcies	Països
Mestre	3	Xarxa d'Escoles Alternatives del Perú	Perú
Mestre	1	Centre educatiu per a nins sords Effetah	Marroc
Mestre	1	Centro de Apoyo a Niños y Adolescentes Trabajadores (CANAT)	Perú
Psicologia	1	Associació Aprendo Contigo	Perú
Infermeria	2	Universitat Estatal de Bolívar	Equador
Fisioteràpia	3	Dangme East District Hospital	Ghana
Treball Social	2	Centro de Estudios Multidisciplinarios de Zonas Costeras (CEMZOC)	Cuba
Treball Social	2	FUNSALPRODESE	El Salvador
Màster MISO	2	Centro de Apoyo a Niños y Adolescentes Trabajadores (CANAT)	Perú
TOTAL			
6	17	8	6

Per cobrir part de les despeses de l'estada i el desplaçament, s'han concedit uns ajuts en funció de la durada de l'estada i el país de destinació, amb una dotació econòmica mínima de 1.050 euros i màxima de 1.950 euros. El total de l'import concedit ha estat de 30.300 euros. A més, l'OCDS s'ha encarregat de tramitar una assegurança d'assistència sanitària en viatge per a tot l'alumnat participant en el programa.

Als següents gràfics es mostra el nombre d'alumnes segons els estudis de procedència i la modalitat formativa més habitual, que correspon al pràcticum:

Quant a la participació segons gènere, segueix existint un clar predomini de la participació femenina (13 dones i 4 homes):

Com cada any i abans de la partida de l'alumnat seleccionat a les respectives destinacions de les beques, l'OCDS s'ha reunit amb ells/es amb l'objectiu de recalcar aspectes relacionats amb la formació prèvia i destacar continguts i actituds bàsics i informar sobre aspectes pràctics del programa i dels països de destinació. D'igual manera, l'alumnat participant ha donat a conèixer la seva experiència a la resta de l'alumnat de la UIB, mitjançant la seva participació en cursos, jornades i esdeveniments, així com a través del [bloc «Tu hi pintes molt»](#) de l'OCDS. I a la tornada, l'alumnat participant, a més de complir amb els requisits acadèmics de justificació i presentació de memòries acadèmiques als respectius departaments i amb el professorat tutor, ha presentat una memòria d'activitats i aprenentatge a l'OCDS.

En els següents quadres es poden veure les dades resumides dels diferents programes oferts:

Xarxa d'Escoles Alternatives del Perú	
Lloc	Lima (Perú)
Entitat	CIDE, entitat promotora de l'escola José Antonio Encinas (Lima), Xarxa d'Escoles Alternatives del Perú
Nre. de places	3
Perfil	Estudiants del grau d'Educació Infantil i Educació Primària
Tipus de pràctiques	Pràcticum
Durada de l'estada	Durada mínima de l'estada: 90 dies. Dates previstes: de l'1-07-2017 al 30-09-2017.

Tasques per desenvolupar	<p>El projecte de pràctiques al Perú planteja les finalitats següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conèixer i viure la realitat social del país a través d'un procés d'immersió a l'escola i a les ciutats de Lima o Cusco. • Conèixer i experimentar un projecte educatiu innovador i compromès amb la millora de la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes del país. • Reflexionar sobre les diferències i semblances entre la realitat educativa del Perú i la nostra situació, per tal de poder fer una anàlisi profunda sobre els canvis que l'educació necessita per respondre als reptes que el món actual té plantejats. • Aprofundir en la pròpia opció social, ideològica i pedagògica com a futur mestre o futura mestra. <p>Les activitats a desenvolupar són, bàsicament, les mateixes que les previstes per als alumnes de les especialitats de Primària o Infantil que realitzen les pràctiques a la nostra comunitat.</p> <p>A més, l'alumnat té l'oportunitat de participar activament en les activitats de projecció social de cada escola i en les activitats de formació del professorat que imparteixen mestres de les escoles de pràctiques.</p> <p>Igualment, si des del centre es considera oportú, l'alumnat té la possibilitat de participar activament en el viatge d'intercanvi que des del centre educatiu s'organitza amb una altra escola d'alguna de les comunitats indígenes del país.</p>
Compromís contrapart	<p>El CIDE es compromet a tutoritzar el treball de l'alumnat de la UIB, vetllar pel seu benestar i oferir-los l'oportunitat de conèixer la realitat del país, més enllà de la que puguin conèixer amb la seva estada a l'escola José Antonio Encinas.</p>
Més informació	<p>M. Isabel Pomar Fiol Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació Telèfon: 2317 E-mail: maribelpomar@uib.es</p>

Centre Educatiu per a Nins Sords Effetah	
Lloc	Tànger (Marroc)
Entitat	Centre Educatiu per a Nins amb Discapacitat Auditiva Effetah
Nre. de places	2
Perfil	Estudiants del grau d'Educació Primària, amb menció de Suport Educatiu o menció d'Audició i Llenguatge i del màster d'Educació Inclusiva
Tipus de pràctiques	Pràcticum; Pràcticum i TFM
Durada de l'estada	Durada mínima de dos mesos Dates previstes: del 27/03/17 al 27/05/17
Tasques per desenvolupar	<p>Els practicants hauran de posar a prova les seves habilitats professionals (observació reflexiva, establir la relació entre teoria i pràctica, treball cooperatiu, plantejament i desenvolupament de programacions didàctiques, etc.).</p> <p>Igualment hauran d'aconseguir un coneixement suficient del context sociocultural i educatiu de l'entorn mitjançant l'observació sistemàtica de la vida social i realitzar visites programades a institucions socials i educatives de la regió.</p> <p>L'experiència servirà a la formació dels futurs mestres per treballar en el context de la nova escola multicultural.</p>
Compromís contrapart	<ul style="list-style-type: none"> • Acolliment al centre durant els dos mesos de pràctiques. • Tutorització de les activitats de pràctiques dels estudiants de la UIB. • Coordinació en la preparació, el seguiment i l'avaluació del Pràcticum amb el professor tutor de la UIB. • Facilitació als alumnes practicants de la informació rellevant per als objectius del Pràcticum sobre el centre, la ciutat i el país. • Facilitar als alumnes practicants els contactes amb altres institucions educatives de la ciutat.

Més informació	Herminio Domingo Palomares Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació Telèfon: 3475 E-mail: herminio.domingo@uib.es
-----------------------	--

Centro de Apoyo a Niños y Adolescentes Trabajadores (CANAT)	
Lloc	Piura (Perú)
Entitat	Centro de Apoyo a Niños y Adolescentes Trabajadores (CANAT)
Nre. de places	6
Perfil	Estudiants dels graus d'Educació Social, de Mestre d'Educació Infantil i dels màsters en Intervenció Socioeducativa i de Primera Infància.
Tipus de pràctiques	Pràctiques externes i TFG; Pràctiques i TFM
Durada de l'estada	Durada mínima de dos mesos <ul style="list-style-type: none"> • Graus d'Educació Social i Educació Infantil: preferentment, febrer-maig. • Màster en Intervenció Socioeducativa: preferentment juliol-setembre. • Màster en Primera Infància: preferentment, juny-setembre.
Tasques per desenvolupar	<p>El programa «Manitos Creciendo» treballa amb adolescents treballadors d'entre 14 i 18 anys que no tenen oportunitat d'una formació en estudis superiors o que els han abandonat per manca de recursos econòmics. El programa desenvolupa les capacitats i habilitats dels adolescents treballadors i ofereix als joves el desenvolupament de la seva afectivitat per a la millora de la convivència familiar i la trobada personal permetent-los sentir-se capaços d'exercir d'una manera responsable els seus drets i deures com a ciutadans.</p> <p>El programa consta de dues àrees, la tecnicolaboral i la sociohumana. Des de l'àrea sociohumana es treballen habilitats i actituds que permetin un desenvolupament personal ple i un benestar físic i emocional, així com el desenvolupament de valors i hàbits de comportament que possibilitin una integració social adient. Comprèn tres estratègies de treball:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Amb l'adolescent</i>: de coneixement i desenvolupament de les seves capacitats com a persona i treballador/a; de coneixement i defensa dels seus drets; de foment dels valors; d'augment de la seva autoestima. 2) <i>Amb la família</i>: de l'enfortiment de l'entorn familiar de l'adolescent; de la integració de la família al programa; generar espais de diàleg entre pares, mares i fills; crear un clima familiar favorable per al benestar i desenvolupament dels adolescents. 3) <i>Amb la comunitat</i>: es treballa la identificació i integració de l'adolescent amb la seva comunitat; es treballen valors com la cooperació, la solidaritat i la responsabilitat. <p>L'alumne en pràctiques tindria la possibilitat d'intervenir en les dues àrees, principalment l'àrea sociohumana, amb l'objectiu d'adquirir i millorar les seves competències com a educador/a social.</p>
Compromís contrapart	Els dos programes inclouen una proposta de formació integral a partir de la pròpia experiència i les necessitats. Es proposa a l'alumnat d'aprendre de l'experiència dels professionals dels programes, compartint els seus coneixements amb els responsables de les diferents àrees. Cap practicant no substituirà la tasca dels treballadors de la institució. La institució ofereix a l'alumnat en pràctiques la formació inicial, el seguiment i el suport per a la participació en els programes.
Més informació	<p>Belén Pascual Barrio i Carmen Pinya Medina Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques Telèfon: 971 17 30 85, Mail: belen.pascual@uib.es</p> <p>Rosario Pozo Gordaliza i Lluís Ballester Brage Departament: Pedagogia i Didàctiques específiques rosario.pozo@uib.es</p>

	Maria A. Riera Jaume i Maria Ferrer Ribot Departament: Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació maria.riera@uib.es , maria.ferrer-ribot@uib.es
--	--

Associació Aprendo Contigo	
Lloc	Lima (Perú)
Entitat	Associació Aprendo Contigo
Nre. de places	5
Perfil	Estudiants dels graus de Pedagogia, Educació Social i Psicologia i del Màster en Educació Inclusiva.
Tipus de pràctiques	Pràcticum, treball de fi de màster i Pràctiques externes
Durada de l'estada	<p>Les practiques tenen una durada mínima de dos mesos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grau de Pedagogia: preferentment gener. • Grau d'Educació Social: preferentment febrer-abril. • Grau de Psicologia: preferentment entre febrer i maig. • Màster en Educació Inclusiva: preferentment juliol-agost.
Tasques per desenvolupar	<p>L'objectiu de les pràctiques és integrar-se en l'equip de treball d'Aprendo Contigo i desenvolupar les tasques pròpies de l'entitat, sempre amb la finalitat d'oferir suport educatiu i millorar la qualitat de vida dels infants hospitalitzats i, en la mesura possible, dels familiars que els acompanyen.</p> <p>Les pràctiques es desenvoluparan a l'INSN i/o l'INEN, dos grans hospitals de Lima on atenen infants de tot el país. L'INEN és específic de malalties oncològiques i l'INSN atén la resta de patologies pediàtriques. En ambdós hospitals l'organització de l'activitat sempre és la mateixa: reunió amb els membres de l'equip de treball del dia, en què s'expliquen les activitats a realitzar en cada habitació i s'explica l'estat en què es troben els infants que s'han d'atendre. Seguidament es passa a treballar directament amb els nins i nines durant un període aproximat de dues hores; en acabar es neteja el material utilitzat i es realitza una altra reunió en què s'explica el que s'ha fet i les incidències que han aparegut.</p>
Compromís contrapart	<p>Aprendo Contigo necessita que contínuament s'hi incorporin nous voluntaris per mantenir les activitats que realitzen i, si és possible, arribar a més infants. Per altra part, s'ha de tenir en compte que ja acull com a voluntaris alumnes de diverses universitat del Perú, els Estats Units, Alemanya, Suïssa i l'Estat espanyol, entre altres.</p> <p>És possible aconseguir allotjament a les cases de famílies vinculades a l'associació i en una residència d'estudiants universitaris. En aquest cas, són habitatges situats en barriades segures i properes als hospitals on es realitzen les pràctiques.</p>
Més informació	Sebastià Verger Gelabert - Departament: Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació Telèfon: 31 31 E-mail: s.verger@uib.cat M. Carme Ramis - Departament: Psicologia Telèfon: 34 80 E-mail: carmen.ramis@uib.es

Universitat Estatal de Bolívar	
Lloc	Guaranda (Equador)
Entitat	Universitat Estatal de Bolívar i Universitat de Cuenca
Nre. de places	2
Perfil	Estudiants del grau d'Infermeria

Tipus de pràctiques	Pràctiques externes
Durada de l'estada	Durada mínima de dos mesos Dates previstes: del 4 d'abril al 26 de maig
Tasques per desenvolupar	<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fomentar un aprenentatge experiencial que faciliti l'adquisició de coneixements, actituds i aptituds orientats cap a la ciutadania global. • Comprendre i introduir-se en l'àmbit de la CUD. • Analitzar les diferents situacions de desigualtat i problemes en un món global. Afavorir la comprensió de les dificultats d'accés i equitat en els diferents sistemes de salut i el dret a una qualitat de vida. • Comprendre les necessitats i els problemes de salut dels diferents països des d'una perspectiva holística, responsable i compromesa. <p>Activitats: Afavoriran el desenvolupament de les competències descrites a la guia docent de l'assignatura de pràctiques 6. Per la qual cosa durant les 8 setmanes de pràctiques l'alumnat farà una rotació per les diferents unitats i els serveis assistencials públics, tant hospitalaris com comunitaris, del país.</p>
Compromís contrapart	La institució receptora realitzarà el seguiment de l'aprenentatge especificat a la guia docent de l'assignatura per les diferents unitats/centres de pràctiques a través de tutories presencials. Aquestes tutories cerquen ajudar l'alumnat a integrar-se en el lloc de pràctiques, així com resoldre els dubtes tant de caràcter clínic com organitzatius i l'acolliment a l'alumnat durant la seva estada al país.
Més informació	Berta Artigas Departament d'Infermeria i Fisioteràpia Telèfon: 25 93 E-mail: berta.artigas@uib.es

Dangme East District Hospital	
Lloc	Ada (Ghana)
Entitat	Dangme East District Hospital
Nre. de places	2
Perfil	Estudiants del grau de Fisioteràpia
Tipus de pràctiques	Pràcticum
Durada de l'estada	Estada mínima de dos mesos Dates previstes: juliol-setembre
Tasques per desenvolupar	<ul style="list-style-type: none"> • Participar en els projectes de salut comunitària, assolir les competències específiques del Pràcticum I. • Intervencions en la clínica de fisioteràpia en un nivell primari i secundari de salut. • Diagnòs de necessitats de la comunitat des d'una perspectiva fisioterapèutica. • Participar en l'elaboració de programes de promoció de la salut.
Compromís contrapart	<ul style="list-style-type: none"> • Recepció i transport dels alumnes des de la capital, Accra, fins a l'Hospital, que està ubicat a la localitat d'Ada Foah. • Supervisió i tutorització dels alumnes en pràctiques. • Ajuda logística per a allotjament i manutenció.
Més informació	Elisa Bosch Donate Departament: Infermeria i Fisioteràpia Telèfon: 9513 E-mail: elisa.bosch@uib.es

FUNSALPRODESE	
Lloc	El Salvador
Entitat	Fundación Salvadoreña para el Desarrollo Social y Económico (FUNSAL PRODESE).
Nre. de places	2
Perfil	Estudiants del grau de Treball Social
Tipus de pràctiques	Pràctiques externes
Durada de l'estada	Estada mínima de dos mesos Dates proposades: entre el 15 de juny i el 15 de setembre.
Tasques per desenvolupar	<ul style="list-style-type: none"> • Participació als programes d'integració social i laboral de joves en risc social. • Disseny i implementació de tallers d'habilitats socials, recerca de feina, sexualitat, equitat de gènere, no violència i altres demandats per FUNSALPRODESE. • Participació a la dinàmica general de l'entitat. • Coneixement del desenvolupament del rol professional del treballador/a social en el context en el qual treballa l'entitat. • Coneixement de la realitat social, econòmica i política salvadorenca.
Compromís contrapart	<ul style="list-style-type: none"> • Facilitar l'espai específic (programa, servei o centre) de pràctiques dels alumnes. • Facilitar la coordinació amb entitats i serveis del sector. • Dur un seguiment continuat de les activitats desenvolupades per l'alumne. • Coordinar-se amb la professora tutora de les pràctiques a la UIB. • Facilitar allotjament i vetllar per la cobertura de les necessitats bàsiques de l'estudiant i de la seva seguretat.
Més informació	Fernanda Caro Blanco, Miquel Àngel Oliver Perelló i María Gómez Garrido Departament: Filosofia i Treball Social Telèfons: 20 79, 27 32 i 27 95 E-mail: nanda.caro@uib.es , mangel.oliver@uib.es , maria.gomez@uib.es

Centro de Estudios Multidisciplinarios de Zonas Costeras (CEMZOC)	
Lloc	Orient, Cuba
Entitat	Centro de Estudios Multidisciplinarios de Zonas Costeras (CEMZOC)
Nre. de places	2
Perfil	Estudiants del grau de Treball Social
Tipus de pràctiques	Pràcticum
Durada de l'estada	Estada mínima de dos mesos Dates proposades: entre el 15 de juny i el 15 de setembre
Tasques per desenvolupar	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament comunitari i gènere. Promoció social de la dona. Activitats grupals i comunitàries. • Participació a la dinàmica general de l'entitat. • Coneixement del desenvolupament del rol professional del treballador/a social en el context en el qual treballa l'entitat. • Coneixement de la realitat social, econòmica i política cubana i més concretament de l'àrea de Guamá.

Compromís contrapart	<ul style="list-style-type: none"> • Facilitar l'espai específic (programa, servei o centre) de pràctiques dels alumnes. • Facilitar la coordinació amb entitats i serveis del sector. • Dur un seguiment continuat de les activitats desenvolupades per l'alumne. • Coordinar-se amb la professora tutora de les pràctiques a la UIB. • Facilitar allotjament i vetllar per la cobertura de les necessitats bàsiques de l'estudiant i de la seva seguretat.
Més informació	<p>Fernanda Caro Blanco, Miquel Àngel Oliver Perelló i María Gómez Garrido Departament: Filosofia i Treball Social Telèfons: 20 79, 27 32 i 27 95 E-mail: nanda.caro@uib.es, mangel.oliver@uib.es, maria.gomez@uib.es</p>

2.2. Cursos monogràfics

El repte d'integrar l'Agenda 2030 de manera transversal en les nostres realitats i, especialment, a les nostres universitats passa per tot un procés d'aprenentatge que comença en primer lloc visibilitzant, sensibilitzant i formant sobre aquest tema, implicant tots els actors de manera transversal. Així es dona continuïtat al cicle iniciat durant el curs anterior, centrat en els seus 17 Objectius i les 169 metes que conformen l'Agenda 2030, de manera que l'oferta formativa dirigida a la comunitat universitària, professionals i agents socials i persones que treballen o col·laboren amb els agents de cooperació al desenvolupament de la nostra comunitat, suposa un espai de reflexió per a la consecució d'un canvi de model global que ha de perfilar-se més just i sostenible.

Des de l'OCDS en coordinació i cofinançament de la Direcció General de Cooperació en el marc d'aquest conveni, s'ofereixen noves sessions planificades de forma conjunta en el marc del «Cicle de sessions monogràfiques de l'Agenda 2030».

Objectiu principal

L'objectiu principal del curs és impulsar un procés de reflexió estratègic entre tots els col·lectius de la comunitat universitària, els agents locals de cooperació, professionals de l'àmbit, activistes dels moviments socials, plataformes ciutadanes i persones interessades per abordar els reptes que suposa l'Agenda 2030 i reapropiar-se del nou full de ruta.

Objectius específics

- Posar a la disposició de la comunitat universitària i de tots els agents de cooperació al desenvolupament, així com dels col·lectius de la societat civil implicats/interessats,

una oferta formativa gratuïta, periòdica i continuada que permeti conèixer i analitzar la nova Agenda 2030.

- Generar un espai de reflexió, debat i intercanvi de coneixements entre els/les ponents i els/les participants que faciliti la comprensió, l'anàlisi i la crítica per facilitar l'apropiació i transversalitat dels ODS i les seves metes.
- Establir aliances que facilitin el treball en xarxa amb tots els agents de cooperació, Universitat, administracions públiques, moviments socials i plataformes ciutadanes a escala regional i local.

Metodologia

Es continua amb sessions entre 4-8 hores incloses formalment en el pla de formació interna per als col·lectius del personal d'administració i serveis (PAS) i del personal docent i investigador (PDI) de la UIB amb la finalitat d'assegurar el reconeixement per als diferents col·lectius que conformen la comunitat universitària. En cada cas s'ha dut a terme un procés d'inscripció en línia independent i posteriorment s'han elaborat certificats d'assistència a totes les persones que han assistit com a mínim al 80 % de la sessió. I per facilitar la formació en línia s'ha creat una base de recursos oberta i disponible a la xarxa. Totes les sessions han estat gravades i pujades a l'espai web de l'OCDS, on estan disponibles per a qualsevol persona interessada: http://cooperacio.uib.cat/epd/formacio/monografics/2015-2016/cicle_monografies_ods/.

A més, en totes les sessions s'ha facilitat un qüestionari a tots els participants perquè poguessin valorar cada sessió del cicle i especificar els interessos concrets entorn dels ODS que s'han tingut en compte a l'hora d'organitzar aquestes sessions. Els resultats apareixen reflectits gràficament per a cada una de les sessions.

TERCERA SESSIÓ: «Aliances per articular una transformació global: administracions públiques, entitats i societat civil»

Objectiu Agenda 2030: ODS 17. Enfortir els mitjans d'execució i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible.

Dia i hora: 22 de setembre de 2016 de les 16.30 a les 20.30 hores.

Lloc: Sala Multiús 1 del Centre Flassaders (c/ de la Ferreria, 10, Palma).

Programa:

- **16.30-18 hores.** «Agenda 2030 de desarrollo sostenible: Los desafíos de la sociedad civil para garantizar una agenda transformadora», a càrrec de Marco Gordillo, vocal d'Incidència Política de la junta de govern de la Coordinadora Espanyola d'ONGD.
- **18-18.45 hores.** Presentació de l'informe *Espanya frente a los retos de la agenda de desarrollo sostenible*, d'Oxfam Intermón, en col·laboració amb UNICEF Comitè Espanyol, a càrrec de Sílvia Casanovas, coordinadora d'UNICEF Comitè Balear. Vegeu audiovisual de la presentació.
- **18.45-19 hores.** Descans
- **19-20.30 hores.** Panel d'iniciatives, plataformes i aliances inclusives entorn de l'Agenda 2030:
 - Marco Gordillo, membre de la plataforma Futuro en Común.
 - Eva Frade, regidora de l'àrea de Participació Ciutadana de Ajuntament de Palma.
 - Jaume Alzamora, director insular de Participació Ciutadana i Joventut del Consell Insular.

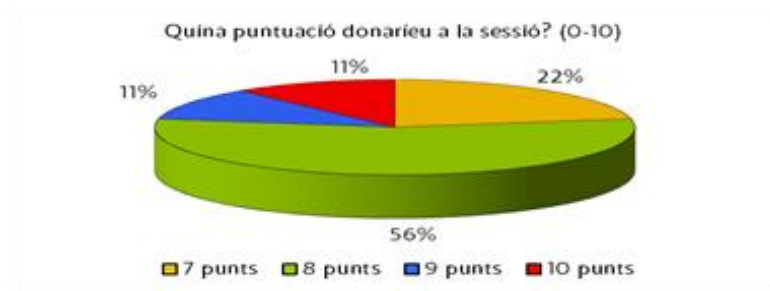
- Miquel Gallardo, director general de Participació i Transparència del Govern de les Illes Balears.
- Jean-François Cuennet, president de la Coordinadora d'ONGD Illes Balears (CONGD-IB).

En el següent requadre es poden consultar les dades d'assistència:

Dades de participació

	TOTAL	Dones	Homes
Inscripcions	28	14	14
Dret a certificat	11	6	5

A continuació es pot observar la valoració global de la sessió per part dels assistents:

QUARTA SESSIÓ: «Els objectius de desenvolupament sostenible: una visió des de l'agenda de construcció de la pau»

Objectiu Agenda 2030: ODS 16. Promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, facilitar l'accés a la justícia per a tothom i crear institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells.

Dia i hora: 28 de setembre de 2016 de les 16.30 a les 20.30 hores.

Lloc: Sala Multiús 1 del Centre Flassaders (c/ de la Ferreria, 10, Palma).

Programa:

- **16.30-18 hores.** «Los Objetivos de Desarrollo Sostenible: una visión desde la agenda de construcción de la paz», a càrrec de Jesús A. Núñez Villaverde, codirector de l'Institut de Estudios sobre Conflictos y Acción Humanitaria (IECAH). Economista, especialista en temes de seguretat, construcció de la pau i prevenció de conflictes, amb especial atenció al món arabomusulmà.
- **18-18.15 hores.** Descans.
- **18.15-20.30 hores.** Panel d'iniciatives locals:
 - Programa global de protecció internacional, que té com a objectiu la integració de les persones refugiades i sol·licitants d'asil a la societat d'acollida a través de diferents fases que van des de la primera acollida a la fase d'autonomia, a càrrec de Dolça Feliu Aymar, responsable del departament d'Inclusió Social i Cooperació Internacional de Creu Roja - Illes Balears.
 - Programa «Escuelas sin racismo, escuelas para la paz y el desarrollo», a càrrec de Cruz Rejas Villalba, delegada de l'Asamblea de Cooperación Por la Paz (ACPP) a les Illes Balears.

- «Dones de Negre: dones en acció contra les guerres, i aquí, què?», a càrrec de Ángeles Martínez, activista i membre de Dones de Negre a les Illes Balears.
- «Mediterrània, un mar de pobles», a càrrec d'Antònia Rosselló Campins, gerent del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació.
- La crisi de persones refugiades, vulneració de drets i promeses incomplertes, a càrrec de Fernando Oliver Jaume, d'Oxfam Intermón

En el següent requadre es poden consultar les dades d'assistència:

Dades de participació

	TOTAL	Dones	Homes
Inscripcions	24	16	8
Dret a certificat	8	6	2

A continuació es pot observar la valoració global de la sessió per part dels assistents:

CINQUENA SESSIÓ: «Els reptes de la desigualtat: fiscalitat, rendes socials i gènere»

Objectiu Agenda 2030: ODS 10. Reduir la desigualtat en i entre els països.

Dia i hora: 6 i 13 de març, de 17 a 20.30 hores.

Lloc: La primera sessió s'ha dut a terme a la Sala de Graus de l'edifici Ramon Llull; la segona, a la Sala de Graus de l'edifici Antoni Maria Alcover i Sureda.

A continuació se'n pot veure el programa detallat:

Dilluns 6 de març

- **17-18.15 h.** «Tothom treballant per a una economia al servei del 99% de la població», a càrrec de Patrícia Cantarell Rocamora, de la Unitat d'Acció Ciutadana, Departament de Campanyes i Ciutadania d'Oxfam Intermón (Barcelona) www.oxfamintermon.org
- **18.15-18.30 h.** Pausa
- **18.30-20.30 h.** Projectió de la pel·lícula *Mami, ¿ya sé dónde está el dinero!* (durada: 1 h 16 min) i col·loqui conduït per Arturo Cisneros Samper, director, coguionista i coproductor de la pel·lícula, Patrícia Cantarell Rocamora i Fernando Oliver, d'Oxfam Intermón - Illes Balears. www.mamiyasedonde.com

Dilluns 13 de març

- **17-18.15 h.** Recerques acadèmiques d'actualitat:
 - «Globalització i desigualtat», a càrrec de José Luis Groizard, professor del Departament d'Economia Aplicada de la UIB i investigador principal del grup de recerca en Economia Internacional.

- «Les rendes socials com a instruments per a fer front a la desigualtat amb perspectiva de gènere», a càrrec de Lluís Ballester, professor de la Facultat d'Educació i membre del Grup d'Investigació i Formació Educativa i Social (GIFES).
- **18.15-18.30 h.** Pausa
- **18.30-20.30 h.** Panel d'iniciatives locals:
 - «Zones lliures de paradisos fiscals», a càrrec de l'equip de campanyes i ciutadania d'Oxfam Intermón (Illes Balears) www.oxfamintermon.org
 - «Sostenibilitat, desigualtat i Renda Bàsica» a càrrec de Tomeu Ferrer, membre d'ATTAC Mallorca. Justícia econòmica global. www.attacmallorca.es
 - «Tratado Transatlàntico de Libre Comercio e Inversión / CETA (Comprehensive Economic and Trade Agreement)», a càrrec de Rafel Borràs, de la Plataforma NO al TTIP. www.noalttip.org
 - «Banca ètica i cooperativa, una iniciativa de transformació del model econòmic», a càrrec d'Enrique Raya, responsable de comunicació del Grup d'Iniciativa Territorial de FIARE banca ètica Illes Balears. <https://fiareillesbalears.wordpress.com/>

A més, es pogué visitar l'exposició itinerant d'Oxfam Intermón: «Fiscalitat injusta, desigualtat extrema».

Dades de participació

	TOTAL	Dones	Homes
Inscripcions	13	10	3
Dret a certificat	12	11	1

SISENA SESSIÓ: «#Ni Una Menys des de l'Amèrica Llatina al món. La revolució serà feminista o no serà»

Objectiu Agenda 2030: ODS 5. Aconseguir la igualtat de gènere i apoderar totes les dones i les nines.

Dates i horari: 13 i 14 de juny de 2017 de les 16.30 a les 20.30 hores.

Lloc: aula 27 de l'edifici Sa Riera (c/ de Miquel dels Sants Oliver 2, Palma).

Objectius de la sessió:

- Analitzar des dels camps artístics, activistes i intel·lectuals els moviments «Ni Una Menys» i «Atur Mundial de Dones», com l'emblema d'un nou moviment feminista mundial, antiracista, antiimperialista, antineoliberal i antiheteronormatiu, tal com el va definir Angela Davis a la Marxa de Dones de Washington.
- Comprendre les diferències entre les dones com a font de poder. Un moviment de dones negres, indígenes, camperoles, migrants, trans, LGBT, treballadores sexuals, mares abolicionistes... va aconseguir articular amb la seva presència totes les lluites darrere un qüestionament a la vella política representativa (sostinguda pels partits i sindicats).

Metodologia: La sessió s'organitza en dues trobades, de quatre hores cadascuna, on s'ha treballat amb articles de premsa, audiovisuals, obra gràfica i textos vinculats a la temàtica tractada, mitjançant dinàmiques participatives, grupals i amb recursos d'accés a persones amb diferents formació i trajectòries.

Docents: L'activitat ha anat a càrrec de Karina Bidaseca (@karinabidaseca), coordinadora del programa SUD-SUD/CLACSO, investigadora CONICET i professora de la Universitat Nacional de San Martín (UNSAM, Argentina) i d'Andrea Beltramo (@AnBeltramo), col·laboradora externa del programa «Estudis sobre postcolonialitat, pensament fronterer i transfronterer en

els estudis feministes», de la Universitat Nacional de San Martín (UNSAM), i periodista de Derrocando a Roca.

A continuació se'n pot veure el programa detallat:

- **Primera part:** «Una aproximació als resultats i reptes dels moviments globals feministes»

Malta, Haití, Hong Kong i Myanmar, el Txad, el Senegal, Lituània, Fiji, Corea del Sud, entre altres 57 països, es van sumar a dones migrants i refugiades sense pàtria. Utilitzant les tecnologies d'Internet sota diferents etiquetes es va aconseguir una mundialització de la protesta. #MujeresEnHuelga/ #8MParodemujeres/ #DialInternacionaldemujeres/ #Women Strike van marcar el pols d'una societat globalitzada pel #NiUnaMenos, que va aconseguir traduir cadascuna de les demandes locals a l'esfera pública virtual per multiplicar les veus de tots/es i per ser les veus de les dones assassinades o desaparegudes per les xarxes de tracta i la necropolítica.

Entre els antecedents més propers de l'Atur Mundial de Dones del 8 de març, es troben les dues grans mobilitzacions -#NiUnaMenos a l'Argentina i l'Amèrica Llatina i «Dilluns negre» a Polònia, que es varen manifestar als carrers i les xarxes el 3 i 19 d'octubre de 2016 respectivament. L'Atur Mundial de Dones va mantenir entre les seves consignes principals la lluita contra els feminicidis a l'Amèrica Llatina. Ciudad Juárez, situada a la frontera nord de Mèxic amb El Paso (Texas), és un lloc emblemàtic de la instal·lació de les màquines nord-americanes -que exploten mà d'obra femenina jove en condicions de pobresa i desprotecció de drets laborals- i del naixement de la campanya «Ni una més». Creus roses i sabates vermelles formen part de la simbologia per exigir justícia per a les assassinades i desaparegudes, creada per l'artista mexicana Elina Chauvet, *Zapatos*, perquè de les desaparegudes de vegades només se'n trobava això: sabates vermelles, per la sang i la violència.

- **Segona part:** “La lluita contra la violència masclista, els feminicidis i els ecofeminicidis són a l'agenda política?”

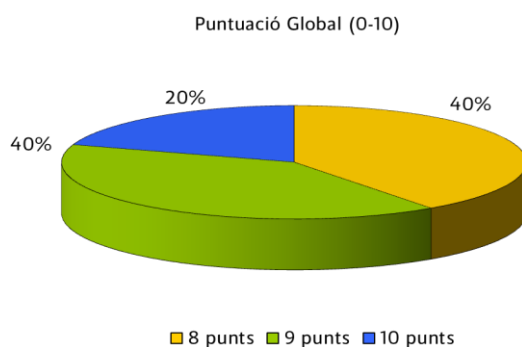
Per la seva banda, la CEPAL difonia el 2016 les estadístiques següents: «Cada dia assassinen una mitjana d'almenys 12 dones llatinoamericanes i del Carib pel sol fet de ser dones». Hondures és el país de la regió amb el major nombre total de feminicidis (531 el 2014), la qual cosa representa 13,3 feminicidis per cada 100.000 dones. «Les taxes més altes en l'àmbit regional corresponen a El Salvador i la República Dominicana. En termes de nombres absoluts, l'Argentina i Guatemala se situen en segon i tercer lloc, amb més de 200 feminicidis cadascun el 2014». Entre aquests, cal destacar els ecofeminicidis de líders ambientalistes, especialment al Brasil i Hondures. En aquest últim país el moviment de dones va marxar el 8-M per exigir justícia per l'assassinat de Berta Cáceres, líder indígena lenca defensora dels drets humans contra les corporacions transnacionals: <http://www.bbc.com/mundo/noticias-america-latina-37828573>

Ambdues manifestacions varen aconseguir una repercussió global i rèpliques simultànies en altres països a través d'una disseminació rizomàtica, com el «#NonUnaDiMeno», que el 26 de novembre de 2016 va convocar a Roma més de dues-centes mil dones per denunciar la creixent violència envers les dones a Itàlia: <https://nonunadimeno.wordpress.com/2016/12/14/nonunadimeno-la-fuerza-del-movimiento-feminista-internacional/>

O el «Ni Una Menys» a Espanya contra la pèrdua de l'impuls en les polítiques d'igualtat al país, una desaparició d'aquesta qüestió en l'agenda política i les retallades sistemàtiques en els recursos públics, en els drets sexuals, en l'avortament en menors de 16 i 17 anys i en els dispositius especialitzats contra les violències masclistes: <http://vocesescritas.com.ar/sitio/espana-se-sumo-al-reclamo-de-ni-una-menos/>

Dades de participació

	TOTAL	Dones	Homes
Inscripcions	17	16	1
Dret a certificat	8	8	0

2.3. Jornades OCDS: Realitats africanes del segle XXI

La setena edició de les jornades organitzades per l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS) de la Universitat de les Illes Balears (UIB) amb el suport de la Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears, va generar un espai de trobada multidisciplinari per abordar el gran repte que suposen els moviments migratoris actuals i reflexionar-hi conjuntament. En aquesta ocasió ens centram en les realitats africanes des d'una visió que ens ajudi a entendre no només el que succeeix al continent, sinó també com es configuren les seves relacions amb la resta del món. Les persones expertes convidades posaren especial atenció a aspectes com els efectes del neocolonialisme, qui són les persones que travessen les fronteres terrestres i marítimes i la vulnerabilitat que pateixen, la responsabilitat que tenim en aquest sentit als països d'acollida i la importància de la incidència política, així com tot això es representa a les arts visuals i altres expressions artístiques.

En un context en què l'Agenda 2030 de l'ONU apel·la a tots els actors i països per assolir els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a escala global, és un repte el fet que no s'hi prevegin de manera prou específica els fluxos migratoris i les seves conseqüències.

- Dates i horaris: dimecres 27 de setembre (de 9.30 a 14.30 i de 16.30 a 19 h) i dijous 28 de setembre (de 9.30 a 14 h).
- Durada: 12 hores.

- Lloc: Aula de Graus, bloc B de l'edifici Gaspar Melchor de Jovellanos.

S'ha atorgat certificat d'assistència per a les persones inscrites que han participat a un mínim del 80% de la durada de les sessions.

Programa

Dimecres 27 de setembre. Sessió de matí

- 9.30 h. **Inauguració de les Jornades**, a càrrec del doctor Llorenç Huguet, Rector de la Universitat de les Illes Balears, del senyor Antoni Servera, director general de Cooperació del Govern de les Illes Balears, i del doctor Antoni Aguiló, vicerector de Campus, Cooperació i Universitat Saludable.
- 10 h. **«Formas y manifestaciones del neocolonialismo en África y perspectivas»**, a càrrec de **Mbuyi Kabunda**, doctor en relacions internacionals per la Universitat Complutense de Madrid, professor i membre de l'Institut Internacional de Drets Humans d'Estrasburg, professor de relacions internacionals i estudis africans de la Universitat Autònoma de Madrid (GEA/UAM) i de la Universitat Pontifícia Comillas de Madrid i president de l'Associació Espanyola d'Africanistes (AEA). Presentadora: Ana Mascaró, psicòloga i medidora cultural d'IB-Salut. Impulsora del club de lectura africanista de la biblioteca de Son Gotleu.
- 11 h. Descans.
- 11.30 h. **Projecció**: La transició cap als Objectius de Desenvolupament Sostenible: Unit al moviment global.
- 12 h. **«¿Quién eres tú que cruzas el Mediterráneo? Una aproximación a los flujos migratorios mixtos desde África hacia Europa»**, a càrrec de **Valentina Milano**, professora de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals de la Universitat de les Illes Balears (UIB) des de 2013. Anteriorment, la seva activitat professional s'ha desenvolupat principalment com a jurista especialista en dret internacional i drets humans a l'ONU: a la UNESCO (París, 2000-2001), l'OMS (Ginebra, 2002-2004) i l'Alt Comissionat per als Drets Humans (Ginebra, 2004-2010). En aquest context, ha realitzat treballs d'investigació i missions d'indagació en el terreny (Àfrica, Àsia, Amèrica llatina) i ha participat en nombroses conferències i congressos. Presentadora: Ruth Escribano Dengra, coordinadora de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS).
- 13 h. **Taller «Alianzas en el Feminismo Negro»**, a càrrec d'Antoinette Torres, responsable del col·lectiu [Afrofeminas](#).
- 14.30 h. Cloenda.

Dimecres 27 de setembre. Sessió d'horabaixa

- 16.30 h. «**Representación de las migraciones en el cine y arte contemporáneos africanos y de la diàspora**», a càrrec de [Beatriz Leal](#), investigadora, docent i comissària independent especialitzada en art i cinema contemporani d'Àfrica, Àsia, l'Orient Mitjà i Europa de l'Est. Actualment resideix entre Espanya i els Estats Units, des d'on escriu sobre cinema i art contemporani africà per a *El País* i diversos mitjans africanistes (*Africa is a Country, Buala, GuinGuinBali, Okayafrica, Wiriko*). Ha publicat articles acadèmics i editat monogràfics sobre teoria i història cinematogràfica en revistes especialitzades com *Cinema Journal, Secuencias, African Screens, Africaneando, Hyperion, Foro de Educación* o *Art-es* i, en aquests moments, prepara un llibre en espanyol sobre cineastes africans contemporanis. Des de 2011 és programadora de l'African Film Festival de NYC i ha comissariat cicles per a diverses filmoteques espanyoles, el CCCB, Tabakalera, Artium, MUSAC i altres centres d'art contemporani. Presentadors: Rafel Gallego, periodista, crític de cinema i autor teatral, i Yolanda Serrano, periodista i relacions institucionals i amb els mitjans UIB.
- 17.30 h. Descans.
- 18 h. **Teatre: No es país para negras**, una obra que mostra els microracismes, el racisme subtil si et queixes, en el qual et tracten de paranoica, a càrrec de Silvia Albert Sopale. Presentadora: Malika Kathir, filòloga de formació. Lloc: sala d'actes de l'edifici Guillem Cifre de Colonya.
- 9 h. Cloenda.

Dijous 28 de setembre. Sessió de matí

- 9.30 h. **La defensa dels drets humans en els moviments migratoris del continent africà: Presentació de l'informe «Tras la frontera»**, a càrrec d'**Helena Maleno Garzón**, investigadora especialista en migracions i tracta d'éssers humans, amb especial atenció a dones i menors. Com a consultora independent ha treballat amb fundacions internacionals com *Women Link Worldwide, Save the Children, APS* i amb entitats com el Defensor del Pueblo Español. La seva militància la canalitza a través de la xarxa *Caminando Fronteras / Walking Borders*, de la qual és activista. Presentadora: Margalida Capellà, professora de Dret Internacional de la UIB.
- 10.30 h. Descans.
- 11 h. Espai de **bones pràctiques d'acollida de persones refugiades**, presentat i moderat per Dolça Feliu Aymar, directora d'inclusió social i cooperació internacional de Creu Roja Illes Balears:
 - Programa d'incidència política i sensibilització de la plataforma Les Balears Acollim, a càrrec de Carlos Martín i Jean-François Cuennet.
 - Programa de suport de la Universitat de Barcelona a les persones refugiades i provinents de zones en conflicte, a càrrec de Xavier López, director de la Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona.
 - Un projecte per a l'acollida emocional de les persones refugiades, a càrrec de Santiago Stankovicde, de Dignity 360°.
 - Les entitats locals s'impliquen: incidència, cooperació, sensibilització i acollida, a càrrec d'Antònia Rosselló, gerent del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, i de Marga Benajam, gerent del Fons Menorquí de Cooperació.
 - Més de 50.000 persones rescatades a la mar Mediterrània, a càrrec de Manuel Elviro, de PROEM-AID.
- 12 h. «**África y las oportunidades de un régimen migratorio global**», a càrrec de **Gonzalo Fanjul**, investigador i activista contra la pobresa. Actualment impulsa la [Fundación por Causa](#) (periodisme i investigació contra la pobresa) i dirigeix l'àrea

d'anàlisi de polítiques d'[ISGlobal](#). També és investigador associat de l'[Overseas Development Institute](#) per al seu programa de migracions i autor i coeditor del blog d'*El País* [3500 Millones](#), que va rebre el premi FAO 2012. Presentadora: Maria Bel Pocoví, Servei de Comunicació de la UIB.

13 h. **Activitat artística: Ubuntu**, a càrrec de Víctor Uwagba, dinamitzador juvenil i mediador intercultural i companyia.

14 h. Cloenda de les Jornades.

Dades de participació

- **Inscripcions:** 81 (67 dones i 14 homes).
- **Assistència:** L'assistència mitjana a totes les ponències i activitats ha estat aproximadament de 80 persones, atès que en conferències puntuals com la d'Helena Maleno la participació ha estat més nombrosa, ja que ha arribat a les 90 persones, i a l'obra de teatre *No es país para negras* l'assistència ha estat d'unes 150 persones.

VII Jornades	TOTAL	Dones	Homes
Inscripcions	81	67	14
Dret a certificat	40	34	6

Durant les jornades s'ha pogut visitar l'exposició *La UIB compromesa amb l'Agenda 2030*, al passadís que condueix a l'Aula de Graus del bloc B de l'edifici Gaspar Melchor de Jovellanos, que després ha continuat la seva itinerància:

- Edifici Gaspar Melchor Jovellanos (vestíbul del bloc C, primera planta), del 10 de gener al 17 de febrer de 2017.
- Edifici Guillem Cifre de Colonya (vestíbul de davant la biblioteca), del 17 de febrer al 17 de març de 2017.
- Edifici Mateu Orfila i Rotger (passadís que uneix la consergeria a la biblioteca. Bloc de Física), del 17 de març al 28 d'abril de 2017.
- Edifici Anselm Turmeda (passadís de l'ala nord de la planta baixa), del 28 d'abril al 26 de maig de 2017.
- Edifici Ramon Llull, del 26 de maig al 23 de juny de 2017.

Ambdós recursos també estan disponibles virtualment a la pàgina web de l'OCDS: <http://cooperacio.uib.cat/transparencia/arxiu-noticies/la-uib-compromesa-amb-17-objectius-per-transformar.cid462567>.

Es destaca la complicitat del Centre del Documentació en Cooperació al Desenvolupament (CD2), biblioteca de la UIB especialitzada en cooperació al desenvolupament on es pot consultar, també en préstec, documentació, publicacions i recursos especialitzats que s'han adquirit o actualitzat tant en format paper com digital sobre els diferents ODS de l'Agenda 2030.

2.4. Cursos de formació de voluntariat

Durant el curs acadèmic 2016-2017 s'han realitzat tres cursos de formació de voluntariat, de 25 hores de durada cadascun, dos en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament i un en l'àmbit de l'atenció a persones amb discapacitat, aquest darrer en modalitat semipresencial. A aquests cursos s'hi han inscrit un total de cent un (101) alumnes (80 dones i 21 homes), dels quals han tingut dret a certificat un total de noranta-una (91) persones (73 dones i 18 homes).

Cadascun dels cursos ha estat coordinat per personal tècnic de l'OCDS amb el suport imprescindible de l'alumnat col·laborador de l'OCDS. Pel que fa al finançament, els dos cursos en l'àmbit de cooperació al desenvolupament s'han finançat a càrrec del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament; mentre que el curs en l'àmbit de l'atenció a persones amb discapacitat s'ha finançat a càrrec de la subvenció nominativa entre la Conselleria de Cultura, Participació i Esports i la UIB en l'àmbit del voluntariat universitari per a l'any 2017.

Seguint les novetats introduïdes el curs anterior, s'ha posat en marxa una metodologia dinàmica i participativa, amb recursos didàctics que fomenten la participació, el debat i l'experiència vivencial entre les persones assistents, amb l'ajuda dels facilitadors/es.

Cursos de voluntariat en cooperació al desenvolupament

En el marc del programa de voluntariat de la UIB i dins les accions formatives en aquest àmbit, es realitzaren dues edicions del «Curs de formació de voluntariat en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament». Aquests cursos s'adrecen al conjunt de l'alumnat de la UIB amb els objectius d'aprofundir en el coneixement i les característiques de la cooperació al desenvolupament com a àmbit d'intervenció per al voluntariat i la facilitació d'eines d'intervenció, habilitats bàsiques i maneig de situacions en aquest àmbit.

Objectius:

- Oferir una visió general del voluntariat i les seves característiques més importants.
- Aprofundir en el coneixement i les característiques del voluntariat en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.
- Facilitar eines d'intervenció, habilitats bàsiques i maneig de situacions en diferents contextos.

Continguts:

- Jugant a saber què és la cooperació al desenvolupament.
- Apropant-nos a l'Educació per al Desenvolupament (EpD).
- De què parlem quan parlem de voluntariat i participació?
- Experimentant amb les nostres emocions i sentiments.
- Qui és qui en la cooperació al desenvolupament?
- Mobilitat i programes de cooperació universitària al desenvolupament (CUD).
- Què puc fer jo per canviar el món?
- Compartint experiències en l'àmbit de la cooperació.
- Avaluació participativa del curs.

Metodologia: Els conceptes es treballaran mitjançant dinàmiques i recursos didàctics que fomentin la participació, el debat, el treball col·laboratiu en casos pràctics i l'experiència vivencial entre les persones assistents, amb l'ajuda dels facilitadors/es.

Professorat: L'equip de docents encarregat d'impartir el curs és:

- Professorat de la UIB.
- Personal especialista en participació social.
- Personal tècnic d'ens i entitats de l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.
- Personal de l'OCDS.
- Persones voluntàries de diferents entitats i/o programes de l'OCDS.

Durada: 25 hores: 20 hores presencials i 5 hores de treball autònom (opcional, amb reconeixement d'1 ECTS).

Places ofertes: màxim 35 alumnes.

Preu: Curs gratuït, en el marc de la col·laboració entre la Direcció General de Cooperació i Immigració del Govern de les Illes Balears i la UIB en l'àmbit del voluntariat. La inscripció al curs comporta el compromís d'assistir-hi, i en cas de no poder assistir-hi, s'ha de comunicar a l'OCDS amb la màxima antelació possible, per facilitar que hi accedeixin altres persones interessades.

De manera que en el marc del present conveni es realitzaren dues edicions del curs, sota la direcció i coordinació de la mateixa OCDS, i amb el suport de la figura d'alumne/a col·laborador/a, una el primer semestre i l'altra el segon semestre, de les quals es dona més informació a continuació:

Primera edició del curs de voluntariat en cooperació al desenvolupament

Dates de realització: 14, 16, 18, 22 i 24 de novembre de 2016, de 10 a 14 hores.

Lloc de realització: Sala de Graus de l'edifici Antoni Maria Alcover i Sureda (campus UIB).

A la graella següent s'hi pot consultar el programa:

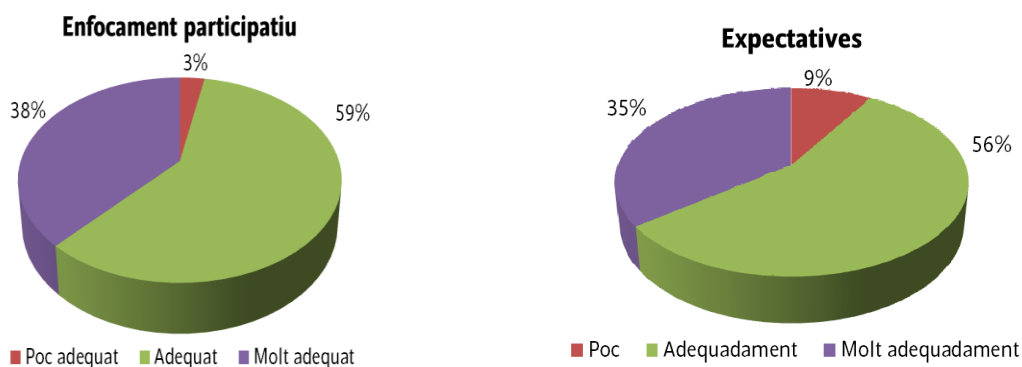
Dilluns 14-11-2016	10.00-12.00 h	Jugant a saber què és la cooperació al desenvolupament Ruth Escribano, coordinadora de l'OCDS
	12.00-14.00 h	Qui és qui en la cooperació al desenvolupament Pere Joan Pons, expert en cooperació al desenvolupament i organismes internacionals
Dimecres	10.00-12.00	De què parlem quan parlem de voluntariat i participació? Xavier Torrens, expert en voluntariat i participació social i president

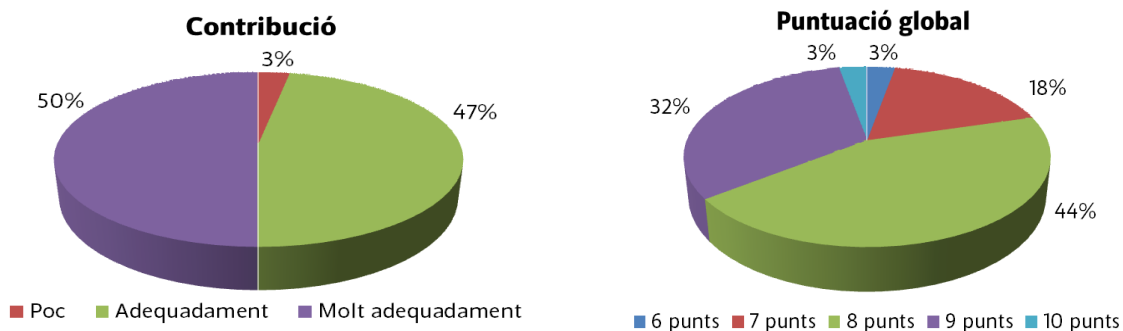
16-11-2016	h	de la Plataforma del voluntariat de les Illes Balears (PLAVIB)
	12.00-14.00 h	Apropant-nos a l'educació per al desenvolupament (EpD) Aina Gayà, personal de l'OCDS
Divendres 18-11-2016	10.00-14.00 h	Què puc fer jo per canviar el món? Arnau Matas, expert en participació social i moviments socials
Dimarts 22-11-2016	10.00-14.00 h	Experimentant amb les nostres emocions i sentiments. Les pors com a motor d'autoconeixement i desenvolupament humà Raül Genovés, director del títol propi de postgrau de la UIB d'Expert Universitari en Autoconeixement, Emocions i Diàleg al Segle XXI.
Dijous 24-11-2016	10.00-11.30 h	Mobilitat i programes de cooperació universitària al desenvolupament (CUD) Joan Nadal, personal de l'OCDS
	11.30-13.30 h	Compartint experiències en l'àmbit de la cooperació Espai de trobada entre l'alumnat participant en els programes Beques de pràctiques i Estadets Solidàries.
	13.30-14.00 h	Avaluació participativa del curs Joan Nadal, personal de l'OCDS

Respecte a les dades de participació, al quadre següent es presenten de forma resumida:

Dades de participació	Dones	Homes	TOTAL
Persones inscrites (formulari emplenat)	31	10	41
Persones llista d'espera	13	3	16
Persones que obtenen certificació:	30	10	40
Certificat d'aprofitament (1ECTS)	0	4	4
Certificat d'assistència (mínim 80%)	30	6	36

A continuació es poden veure els gràfics que fan referència als principals ítems que s'indiquen:

Segona edició del curs de voluntariat en cooperació al desenvolupament

Dates de realització: 24 i 25 de febrer; i 10 i 11 de març de 2017. Els divendres de 16 a 21 hores i els dissabtes de 9 a 14 hores.

Lloc de realització: aules 29 i 27 de la FUEIB, segon pis de l'edifici Sa Riera (c/ de Miquel dels Sants Oliver 2, Palma).

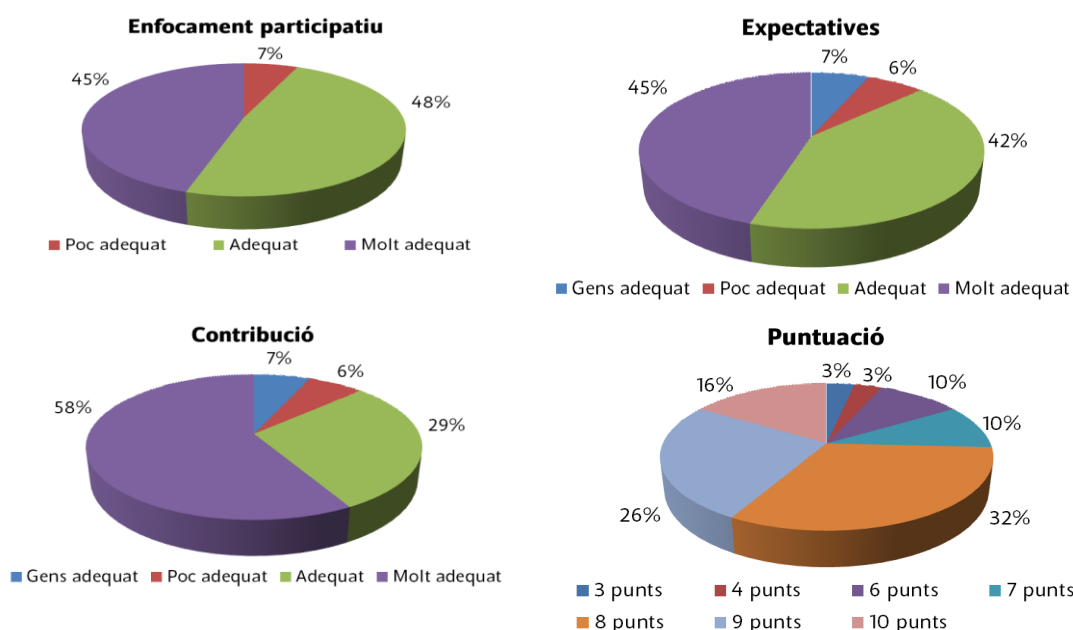
A la graella següent s'hi pot consultar el programa:

Divendres 24-02-17 Aula 29	16:00-18.30 h	Jugant a saber què és la cooperació al desenvolupament Ruth Escribano, coordinadora de l'OCDS
	18.30-21.00 h	Apropant-nos a l'educació per al desenvolupament (EpD) Aina Gayà, personal de l'OCDS
Dissabte 25-02-17 Aula 29	9.00-11.00 h	De què parlem quan parlem de voluntariat i participació? Margalida Gayà, especialista en l'àmbit del voluntariat i la participació social
	11.00-14.00 h	Experimentant amb les nostres emocions i sentiments. Les pors com a motor d'autoconeixement i desenvolupament humà Raül Genovés, director del títol propi de postgrau de la UIB d'Expert Universitari en Autoconeixement, Emocions i Diàleg al Segle XXI
Divendres 10-03-17 Aula 27	16.00-19.00 h	Qui és qui en la cooperació al desenvolupament? Pau de Vilchez, professor de l'àrea de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals
	19.00-21.00 h	De Mèxic a l'Estat espanyol: violència contra defensores de drets humans i estratègies de protecció després del triomf de Trump Marusia López-Cruz, feminista mexicana amb més de vint anys d'experiència en organitzacions nacionals i internacionals de drets humans, desenvolupament i democràcia
Dissabte 11-03-2017 Aula 27	9.00-11.30 h	Què puc fer jo per canviar el món? Aina Cassanyes, filòsofa, professora i especialista en moviments socials
	11.30-13.30 h	Compartint experiències en l'àmbit de la cooperació Espai de trobada entre l'alumnat participant en els programes Beques de pràctiques i Estadades Solidàries
	13.30-14.00 h	Avaluació participativa del curs Joan Nadal, personal de l'OCDS

En el següent quadre es presenten les dades de participació de forma resumida:

Dades de participació	Dones	Homes	TOTAL
Persones inscrites (formulari emplenat)	31	4	35
Persones que obtenen certificació:	29	1	30
Certificat d'aprofitament (1 ECTS)	7	0	7
Certificat d'assistència (mínim 80%)	22	1	23

A continuació es poden veure els gràfics que fan referència a la valoració del curs per part dels assistents:

Curs de voluntariat en l'àmbit de l'atenció a persones amb discapacitat (semipresencial)

Objectius:

- Oferir una visió general del voluntariat i les seves característiques més importants.
- Millorar el coneixement i les característiques dels diferents col·lectius que s'integren dins aquest àmbit d'intervenció.
- Millorar el coneixement i les habilitats de relació del grup participant respecte a l'atenció i la relació amb persones amb discapacitat.
- Conèixer el Portal de voluntariat UIB i i participar-hi activament.

Continguts:

- Introducció al concepte de voluntariat.
- Introducció a l'àmbit de la discapacitat.
- Barreres arquitectòniques i de la comunicació.
- Disseny universal.
- Pautes generals de comportament davant les persones amb discapacitat.
- Diferents tipus de discapacitats: visual, auditiva, físiques o motrius, intel·lectual i problemes de salut mental.
- Coneixement del Portal de voluntariat UIB i dels programes i activitats de l'OCDS.

- Entitats prestadores de serveis en l'àmbit de l'atenció a persones amb discapacitat.

Metodologia: Els continguts del curs s'han treballat mitjançant dinàmiques i recursos didàctics que fomenten la participació, el debat i l'experiència vivencial entre l'alumnat participant, amb l'ajuda dels facilitadors/es de les sessions presencials i de la plataforma Moodle. S'han proposat activitats pràctiques per tal que l'alumnat millori les seves habilitats de suport (guia, orientació, ajuda als desplaçaments, etc.) i comunicació a l'hora de relacionar-se amb persones amb discapacitat.

Professorat:

- José Luis Ortego i Margalida Cànaves, personal tècnic de l'Oficina Universitària de Suport a Persones amb Necessitats Especials de la UIB.
- Personal de l'OCDS.

Dates de realització: El curs té una durada de 25 hores, de les quals 11 són presencials i 14 a través de la plataforma Moodle. Les sessions presencials han tingut lloc els dies: 14 de març, de 16 a 19 hores; 16 de març, de 16 a 19 hores; 21 de març, de 16 a 18 hores; i 11 d'abril, de 16 a 19 hores.

Lloc de realització: Aula A20 de l'edifici Guillem Colom Casanoves (campus universitari).

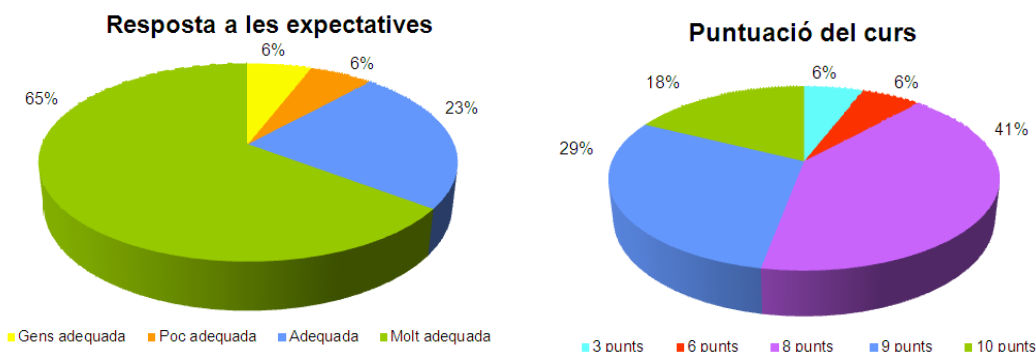
A la graella següent s'hi pot consultar el programa:

Dimarts 14-03-2017 Aula A20	16.00-19.00 h	Què és tot això de la discapacitat? José Luis Ortego i Margalida Cànaves, membres de l'Oficina Universitària de Suport a Persones amb Necessitats Especials de la UIB
Dijous 16-03-2017 Aula A20	16.00-19.00 h	De què parlem quan parlem d'atenció a persones amb discapacitat? José Luis Ortego, Oficina Universitària de Suport a Persones amb Necessitats Especials de la UIB
Dimarts 21-03-2017 Aula A20	16-18 h	Com podem participar activament en el Portal de voluntariat UIB i programes de l'OCDS Joan Nadal, tècnic de l'OCDS
Dimarts 11-04-2017 Aula A20	16.00-19.00 h	Entitats prestadores de serveis en l'àmbit de l'atenció a persones amb discapacitat. Presentació dels treballs autònoms per part de l'alumnat José Luis Ortego i Margalida Cànaves, membres de l'Oficina Universitària de Suport a Persones amb Necessitats Especials de la UIB
Plataforma Moodle fins al 7 d'abril de 2017		Avaluació participativa del curs José Luis Ortego i Margalida Cànaves, membres de l'Oficina Universitària de Suport a Persones amb Necessitats Especials de la UIB

En el quadre següent es presenten les dades de participació de forma resumida:

Dades de participació	Dones	Homes	TOTAL
Persones inscrites (formulari emplenat)	19	7	26
Persones participants	18	7	25
Persones que obtenen certificat	14	7	21

A continuació es poden veure els gràfics que fan referència a la valoració del curs per part dels assistents:

Per altra banda, en el requadre següent es poden consultar les dades de participació global resumides:

	Persones amb certificat	Homes	Dones
Curs de voluntariat en cooperació al desenvolupament Dates de realització: 14, 16, 18, 22 i 24 de novembre de 2016	40	10	30
Curs de voluntariat en cooperació al desenvolupament Dates de realització: 24 i 25 de febrer; i 10 i 11 de març de 2017	30	1	29
Curs de voluntariat en atenció a persones amb discapacitat Dates de realització: 14, 16 i 21 de març i 11 d'abril de 2017	21	7	14
	91	18	73

2.5. Cursos de formació per al personal de la UIB

Durant el curs 2016-17, a més de les quatre sessions del cicle monogràfic de l'Agenda 2030, s'han realitzat dos cursos en diferents temàtiques que tenen com a objectiu dotar de més coneixements i capacitat el personal d'aquesta universitat i, com a tal, representen una aposta seriosa per elevar el nivell del nostre capital humà, en tots els vessants possibles. A continuació es detallen les accions formatives impartides en el marc dels plans de formació interna de la UIB:

Introducció a la l'educació per al desenvolupament (EpD)/GP2009001

- Durada: 8 hores.
- Dates de realització: 18, 20, 25 i 27 d'octubre de 2016.
- Horari: de 16 a 18 hores.

- Professorat: Antoni Aguiló, vicerector de Campus, Cooperació i Universitat Saludable; Ruth Escribano, coordinadora de l'OCDS; i Aina Gaya i Caterina Bennàsar, personal de l'OCDS.
- Participació: inscrites 20 persones (12 dones i 8 homes), de les quals han obtingut dret a certificat d'aprofitament 5 persones (4 dones i 1 home).

Introducció a la cooperació universitària al desenvolupament (CUD): conceptes bàsics i intervenció/GP2002706

- Durada: 10 hores.
- Dates de realització: 18, 23, 24 i 25 de febrer de 2016.
- Horari: de 16 a 18.30 hores.
- Professorat: Ruth Escribano, coordinadora de l'OCDS; Elisa Bosch, professora del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia, i Caterina Bennàsar, personal de l'OCDS.
- Participació: inscrites 26 persones (19 dones i 7 homes), de les quals han obtingut dret a certificat d'aprofitament 15 persones (10 dones i 5 homes).

Cicle de sessions monogràfiques de l'Agenda 2030

- Durada: sessions de 3 a 4 hores i durada del cicle indefinida.
- Sessions impartides: 4.

Tercera sessió: «Aliances per articular una transformació global: administracions públiques, entitats i societat civil»

- Data de realització: 22 de setembre.
- Horari: 16.30 a 20.30 hores.
- Professorat: vegeu apartat 2.2. Cursos monogràfics, per a més informació detallada.
- Participació (PAS): de les 28 persones inscrites, 3 han estat PAS (dones), i 2 persones han obtingut certificat.

Quarta sessió: «Els objectius de desenvolupament sostenible: una visió des de l'agenda de construcció de la pau»

- Data de realització: 28 de setembre.
- Horari: 16.30 a 20.30 hores.
- Professorat: vegeu apartat 2.2. Cursos monogràfics, per a més informació detallada.
- Participació (PAS): de les 24 persones inscrites, 3 han estat PAS (dones), i 2 persones han obtingut certificat.

Cinquena sessió: «Els reptes de la desigualtat: fiscalitat, rendes socials i gènere». Objectiu de desenvolupament sostenible (ODS) 10: Reduir la desigualtat en i entre els països

- Dates de realització: 6 i 13 de març.
- Horari: de 17 a 20.30 hores.
- Professorat: vegeu apartat 2.2. Cursos monogràfics, per a més informació detallada.
- Participació (PAS): de les 13 persones inscrites, 3 han estat PAS (dones) i 1 PDI (dona), i 3 persones han obtingut certificat, 2 a la totalitat de l'acció formativa i 1 al mòdul 2.

Sisena sessió: «#Ni Una Menys des de l'Amèrica Llatina al món. La revolució serà feminista o no serà», en el marc de l'Agenda 2030

- Dates de realització: 13 a 14 de juny.
- Horari: de 16.30 a 20.30 hores.

- Professorat: vegeu apartat 2.2. Cursos monogràfics, per a més informació detallada.
- Participació (PAS): de les 17 persones inscrites, 2 han estat PAS (dones) i 1 PDI (dona), i 2 persones han obtingut certificat.

2.6. XIII Convocatòria d'ajuts per a accions d'educació per al desenvolupament (EpD)

Durant el curs 2016-17 s'han concedit ajuts per un import total de 16.323,5 euros a càrrec de la partida que la UIB destina a cooperació al desenvolupament i solidaritat, per a la realització de deu (10) accions d'EpD en el marc de la XIII Convocatòria d'ajuts per a accions d'EpD. Les accions han estat executades per trenta-nou (39) membres de la comunitat universitària, de vuit (8) departaments i estudis diferents, amb la col·laboració de cinc entitats de les Illes Balears (SocialClow» Mallorca, MAT Intervencions, Ona Mediterrània, Ulls Sadolls, Associació per la Garantia dels Drets Humans - AGDH) i dos grups de recerca; Grup d'Investigació i Formació Educativa i Social (GIFES) i Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP). A continuació, la taula resum:

Tipologia	Accions d'EpD	Responsables i vinculació amb la UIB	Departaments, grups de recerca i entitats col·laboradores	Ajuts concedits
A	Curs de formació sobre malalties tropicals desateses.	Clàudia Paredes PDI	Departament de Biologia	1.220 euros
B	Cicle Ona decreixement. Decreixement i transicions ecosocials.	Miquel Àngel Ballester Alumnat	Màster en Formació del Professorat	1.750 euros
A	Curs: El Teatre de les Oprimides, una eina per a la transformació en entorns educatius.	Antònia Darder PDI	Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació. MAT Intervencions	1.925 euros
B	Espectacle: Realment Dones.	Maria Romero Alumnat	Grau de Fisioteràpia	2.060 euros
A	Curs de CoachClown: El clown com a eina de motivació, autoconeixement i educativa.	Glòria Garcia PDI	Departament de Psicologia	1.700 euros
A	Cicle: Sabers al SUD: Pràctiques artístiques, memòria col·lectiva i feminismes descolonials.	Rosario Pozo PDI	Pedagogia i Didàctiques Específiques	3.000 euros
C	Exposició multidisciplinària: Interjeccions Sud - Geografies de les violències.	Maria Gómez PDI	Filosofia i Treball Social	2.427 euros
B	Jornades: Moviments migratoris. Aspectes socials i jurídics.	Rosa Rayó Alumnat	Grau d'Educació Social	876 euros
B	Taula rodona: Les persones sense sostre. Reptes i dificultats avui.	Amaya Parada Alumnat	Grau de Treball Social	385,5 euros
A	Cicle: Tendències i desafiaments en la intervenció professional i la investigació social en contextos	Miquel Àngel Oliver PDI	Departament de Filosofia i Treball Social	980 euros

	de crisi. El recorregut del treball social als 50 anys d'història de l'Escola Universitària de Treball Social a les Illes Balears.			
Total d'ajuts concedits			16.323,5 euros	

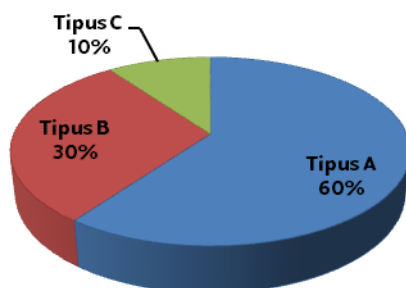
A continuació es detalla la distribució segons la tipologia (A, B i C):

- **Tipus A: Accions d'educació i/o formació**, que ajudin a comprendre els problemes i les seves causes, a conscienciar i a promoure la participació social: organització de cursos, seminaris, tallers, entre d'altres.
- **Tipus B: Accions de sensibilització**, que informin i alertin sobre situacions d'injustícia i sobre les causes de la pobresa, que difonguin propostes d'actuació i rompin el cercle viciós d'ignorància-indiferència-ignorància: organització de conferències, taules rodones, campanyes, cinefòrums, entre d'altres.
- **Tipus C: Accions de difusió d'experiències** de membres de la comunitat universitària mitjançant material o recursos d'EpD: exposicions, documents audiovisuals, contes, publicacions d'experiències i/o dels resultats d'una recerca (llibres, fullets...), entre d'altres.

Les temàtiques tractades són molt diverses: drets humans, interculturalitat, participació ciutadana, equitat de gènere, sostenibilitat ambiental i conflictes contemporanis i situació política actual.

Al gràfic es pot veure la distribució de les accions aprovades segons la seva tipologia:

Tipologia de les accions realitzades

La Comissió de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat de la UIB, òrgan competent en la resolució de la convocatòria, ha avaluat i seleccionat les sol·licituds presentades, a partir d'una proposta inicial realitzada per l'OCDS, i ha concedit un total de 16.323,5 euros, amb càrrec a la partida que la UIB destina a cooperació al desenvolupament i solidaritat. D'aquesta manera durant el curs 2016-17, en el conjunt dels dos terminis establerts per a la presentació de sol·licituds en el marc de la XI Convocatòria d'ajuts per a accions d'educació per al desenvolupament, s'han aprovat deu (10) accions.

Les accions realitzades són les següents:

Curs de formació sobre malalties tropicals desateses: «De la foscor a la penombra. La lluita contra la malària i les malalties oblidades al segle XXI»

Responsable: Clàudia Paredes.

El curs va comptar amb la participació de quatre especialistes en malalties desateses. S'hi abordaren temes de salut relacionats amb la situació global actual, com el moviment de persones a camps de refugiats i en zones de conflicte social.

Ajut concedit: 1.220 euros.

Objectius: Informar, sensibilitzar i educar la comunitat universitària i els professionals de les Illes Balears interessats respecte a les malalties desateses i promoure que els futurs investigadors en ciències i medicina es dediquin a l'estudi d'aquestes malalties

Dates: 22, 23 i 24 de maig.

Lloc: aula 1 i Sala de Graus de l'edifici Mateu Orfila i Rotger.

Activitats:

Dilluns 22

- **16.00 h.** Inscripció
- **16.30 h.** Presentació del curs a càrrec de la Dra. Clàudia Paredes Esquivel (UIB) i del director del IUNICS, Dr. Fèlix Grases.
- **17.00 h.** Mosquits invasors a Europa. Mesurant el risc de transmissió de les arbovirosis a Mallorca», a càrrec del Dr. Miguel Ángel Miranda (UIB).
 - **17.30 h.** «Malaria in the XXI century. Fighting mosquitoes in Mozambique», a càrrec del Dr. Krjin Paaajmans (ISGlobal). Impartida en anglès.
 - **18.00 h.** «Zika virus: Still more questions than answers», a càrrec del Dr. Lee Haines (Liverpool School of Tropical Medicine). Impartida en anglès.
 - **19.14 h.** «Com es pot aconseguir posar a l'agenda global malalties oblidades? Lliçons apreses», a càrrec del Sr. Pere Joan Pons (UIB).

Dimarts 23

- **16.30 h.** «Les malalties oblidades a les Balears», a càrrec de Maria Peñaranda (Hospital Universitari Son Espases).
- **17.00 h.** «Cooperant en la lluita contra el dengue a l'Amazones peruà», a càrrec de la Dra. Clàudia Paredes Esquivel (UIB).
- **17.30 h.** «The Insecticide resistance problema», a càrrec de la Dra. Silvie Huijben (ISGlobal). Impartida en anglès.
- **18.50 h.** «Control de vectors a Espanya», a càrrec de Rubén Bueno.
- **19.20 h.** «Malalties oblidades en camps de persones refugiades», a càrrec del Dr. Álvaro Acosta Serrano (LSTM).
- **20.10 h.** Taula rodona i clausura dels actes.

Dimecres 24

- **10.00 h.** «Working in neglected tropical diseases. Opportunities, challenges and reality», a càrrec dels Drs. Clàudia Paredes Esquivel, Álvaro Acosta Serrano i Lee Haines. Impartida en anglès.

Participació: hi ha assistit un total de 74 persones, entre les quals hi havia estudiants de Biologia i diferents professionals de l'àmbit de la salut.

Cicle radiofònic Ona decreixement. Decreixement i transicions ecosocials

Responsable: Miquel Àngel Ballester.

Cicle organitzat amb el suport de professorat del Departament de Geografia i la col·laboració d'Ona Mediterrània.

Ajut concedit: 1.750 euros

Objectius:

- Acostar la comunitat universitària i el públic interessat al mitjà de comunicació de ràdio.
- Fomentar el debat i la reflexió entorn dels límits del creixement.
- Conèixer les bases filosòfiques i conceptuals del decreixement.
- Reflexionar sobre el futur econòmic de les Illes Balears des d'una perspectiva de la sostenibilitat i de decreixement turístic.
- Reflexionar sobre la crisi de civilització, des d'una perspectiva interdisciplinària.
- Conèixer les conseqüències del sobreconsum i la sobreexplotació per al medi ambient i les persones.
- Donar a conèixer l'economia feminista.

Dates: 9 i 23 de març, 11 de maig i 15 i 29 de juny (totes les sessions s'inicien a les 19.30 hores i tenen una durada de 90 minuts).

Lloc: Aula 27 de Sa Riera.

Activitats: Al llarg d'aquest cicle es varen realitzar 6 entrevistes que es varen emetre en el programa de ràdio *L'Àgora de Can Alcover* d'Ona Mediterrània. A les entrevistes es va tractar el decreixement, entès com un corrent de pensament i d'acció que defensa l'existència d'una crisi de civilització i que planteja la necessitat de donar-hi resposta a través d'una gran transició socioecològica a escala local i global amb la finalitat d'ajustar l'economia i la societat als límits naturals del planeta i evitar el col·lapse civilitzador. El cicle, que va mantenir un enfocament interdisciplinari, va comptar amb presència de públic, que pogué intervenir durant les emissions, en el torn de preguntes.

Així, es va parlar del decreixement des d'una perspectiva filosòfica, de les bases teòriques del decreixement; del decreixement des del punt de vista ambiental i turístic; del decreixement econòmic amb una mirada feminista; i també de les experiències de transició socioecològiques existents actualment a Mallorca.

A continuació es pot veure el programa amb les diferents sessions del cicle:

- **9 de març:** «Bases conceptuals i filosòfiques del decreixement», entrevista a Joaquín Valdivielso.
- **23 de març:** «Sense límits no hi ha futur? (decreixement turístic)», entrevista a Macià Blázquez i Ivan Murray.
- **11 de maig:** «El decreixement des de l'economia feminista», entrevista a Laura Pérez Prieto.
- **15 de juny:** «Transicions ecosocials per evitar el col·lapse», entrevista a Emilio Santiago Muíño.

- **29 de juny:** Tertúlia radiofònica sobre transicions ecosocials a les Illes Balears amb representants d'Ecoarxa, Fundació Sa Llabor, Bancs del Temps i Ecotxe Som Moviment - Som Energia.
- **27 de juliol:** Entrevista radiofònica i tertúlia amb Manuel Casal Lodeiro, autor del llibre *La izquierda ante el colapso de la civilización industrial*, al Cafè a Tres Bandes de Palma (plaça de Barcelona, 20).

Les entrevistes, una vegada emeses, estaran disponibles a la plataforma iVoox, a l'adreça: http://www.ivoox.com/podcast-l-agona-can-alcover_sq_f1135350_1.html i al web bloc <https://miquelangelballester.wordpress.com/>

Participació: A les entrevistes hi han assistit presencialment unes 80 persones, a les quals cal sumar al voltant de 275 persones que han escoltat les entrevistes en diferit. Es desconeix el nombre d'oients que varen seguir les entrevistes per Ona Mediterrània.

El Teatre de les Oprimides, una eina per a la transformació en entorns educatius

Responsable: Antònia Darder, professora del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques i de Psicologia.

Curs organitzat amb la participació d'altres membres del seu equip, juntament amb l'entitat MAT Intervencions. Professora responsable d'impartir les sessions: Catalina Nebot Ríos, directora de MAT intervencions.

Ajut concedit: 1.925 euros.

Objectius:

- Donar a conèixer la història i els fonaments del Teatre de les Oprimides.
- Donar a conèixer el marc, els objectius i els fonaments de l'EpD.
- Oferir eines per fer front als objectius de l'EpD, concretament els relacionats amb l'educació, la justícia social i la pau, a través del Teatre de les Oprimides.
- Presentar les principals eines de comunicació que fa servir el Teatre de les Oprimides per establir un nivell de participació òptim entre els alumnes i les alumnes que afavoreixi el procés d'anàlisi i creació col·lectiva.
- Donar una dimensió local-global a les temàtiques i els processos a treballar a les escoles.
- Oferir eines per treballar les habilitats socials i comunicatives dels alumnes i les alumnes.
- Treballar la necessitat de fomentar la cultura de pau a les escoles.

- Entendre des d'una perspectiva interseccional el fenomen de la violència als entorns educatius.
- Crear consciència i esperit crític i motivar l'acció social i la transformació.
- Oferir recursos propis del Teatre de les Oprimides i de la gestió de conflictes, per treballar entorn dels valors de la interculturalitat, la cooperació, la corresponsabilitat, la lluita per la justícia social i la pau.
- Crear espais d'anàlisi que potenciïn l'esperit crític dels alumnes i les alumnes.
- Aprendre noves formes de combatre els prejudicis i prevenir conductes de risc que poden conduir a situacions de marginació o exclusió social.
- Treballar el concepte «escoles lliures de violència».
- Aprendre a emmarcar conflictes i situacions globals dins realitats locals.
- Trencar amb l'etnocentrisme fent servir els nous conceptes que ofereix l'EpD en l'actualitat, fent especial èmfasi en la idea l'interseccionalitat.
- Conèixer els passos necessaris per crear un projecte d'EpD per realitzar en entorns educatius.
- Fomentar la creativitat i l'autonomia dels alumnes i les alumnes.
- Crear un espai de llibertat i pensament crític en el qual es puguin detectar i desconstruir els discursos dominants, que generen odi envers l'altre i una percepció esbiaixada de la realitat.

Dates: 28 de febrer, 8, 15, 22 i 29 de març, 5, 12 i 26 d'abril i 3, 10 i 17 de maig (de 17.30 a 20 h).

Lloc: Aules C13 i LECO1 de l'edifici Guillem Cifre de Colonya.

Activitats:

Aquest curs pràctic treballa les tècniques del Teatre de les Oprimides com a eina per al desenvolupament d'accions i projectes en centres educatius. Per tal de facilitar la tasca, es proposa el treball en l'eix temàtic «escoles lliures de violència», que se centra principalment en la promoció de la cultura de pau a les escoles, fent incidència en l'assetjament escolar i la violència sexista, heterosexista i racista. Es procura que el treball s'englobi en el concepte d'interseccionalitat, donant a conèixer el marc de referència de l'EpD.

El curs consta de dues fases diferenciades. La primera fase consisteix en la formació en tècniques de Teatre de les Oprimides pròpiament dites. En aquest punt es fan des d'exercicis pràctics a explicacions teòriques. I com a novetat d'enguany, s'engloba la creació del projecte final dins el marc de referència (objectius, formes d'acció, llenguatge...) de l'EpD, ja que d'aquesta manera es dona més sentit al procés, que pren una dimensió més global i professional. I a la segona fase, els alumnes i les alumnes realitzen un seguit de pràctiques en centres educatius. Aquestes sessions consisteixen a presentar el material realitzat (tallers i peces de teatrefòrum) en centres educatius dins el projecte Solidaritza't. A banda de la col·laboració amb aquest projecte, se'n fa una presentació final a la UIB, amb la intenció de

retornar la feina feta a la comunitat educativa i donar a conèixer l'eina del Teatre de les Oprimides.

Participació: A les inscripcions es varen cobrir les vint places disponibles, si bé l'assistència va ser menor i es va anar reduint al llarg del curs.

Espectacle «Abandónate mucho» de Las XL

Responsable: Maria Romero, alumna de Fisioteràpia. En l'organització també hi participen les alumnes Maria Cañellas, Maria Magdalena Alzamora, Lydia Bordoy i Ana Ucedo, amb el suport de les professores Elisa Bosch i Iosune Salinas.

Ajut concedit: 2.060 euros.

Objectius:

- Presentar al públic un espectacle que promou el compromís social i la lluita contra la desigualtat de gènere, tan present avui dia i alhora tan dissimulada. Aquesta qüestió és tractada per moltes de nosaltres amb incomoditat, però no per Las XL quan són a l'escenari.
- Promoure el desenvolupament d'una ciutadania global activa i compromesa.
- Generar consciències crítiques i fomentar l'equitat de gènere.

Activitat: «Abandónate mucho» és un espectacle musicoteatral dirigit a tota la comunitat universitària i a la població en general que desconstrueix el mite de l'amor romàntic. És una creació original de Las XL, que es descobreixen com a princeses, *copleras*, ionquis, meditadores, seductores... totes i cap. Des de la comprensió de la incomprensió, «Amor sense fi!».

Aquí se'n pot fer un petit tast: <https://www.youtube.com/watch?v=uGVs-MnWS5M>

Participació: Unes 200 persones assistiren a l'espectacle.

Curs de CoachClown: El clown com eina de motivació, autoconeixement i educativa

Responsable: Glòria Garcia, professora del Departament de Psicologia.

Professors responsables d'impartir les sessions: Fanny Guerrero, Cristina Palacio i Lluís Colom, de Coachclown.

Ajut concedit: 1.700 euros.

Objectius:

- Aprendre a utilitzar el riure i el joc com una eina tant de treballadors com de creixement personal.

- Entrenar la comunicació verbal i no verbal.
- Perdre la por de parlar en públic.
- Conèixer de prop les desigualtats en la infància mallorquina.

Dates: 3, 10, 17 i 31 de març (de 15 a 19 hores).

Lloc: Aula B11 de l'edifici Guillem Cifre de Colonya.

Participació: Es varen cobrir les 20 places disponibles i, finalment, obtingueren dret a certificat 15 persones.

Cicle Sabers al Sud: Pràctiques artístiques, memòria col·lectiva i feminismes descoloniais

Responsable: Rosario Pozo Gordaliza, professora del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques i membre del Grup d'Investigació i Formació Educativa i Social (GIFES-UIB).

En l'organització hi participen també Maria Garrido, del grup de recerca Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP-UIB), Andrea Beltramo i altres companyes del col·lectiu Ulls Sadolls.

Ajut concedit: 3.000 euros.

Objectius:

- Reflexionar críticament des de diferents enfocaments teòrics sobre les categories conceptuals aportades pels estudis feministes, el seu abast i les seves limitacions per a l'estudi de les relacions socials entre els gèneres.
- Introduir, des de les perspectives teòriques dels estudis postcoloniais en diàleg amb els discursos feministes occidentals, les postures epistemològiques de pensament fronterer i transfronterer que es plantegen des dels feminismes postcoloniais.
- Sensibilitzar-nos com a comunitat en les diferents perspectives de gènere i, particularment, sobre les estructures de la violència a les nostres societats actuals.
- Abordar críticament les propostes teòriques dels estudis feministes i els estudis feministes postcoloniais i reflexionar sobre les aportacions que ens brinden per al diàleg i la comprensió dels grups socials diversos com: pobles originaris; camperols; multituds sexuals; rurals; i migrants.
- Introduir la problemàtica de la diversitat cultural i els drets humans de les dones.

Dates: Totes les activitats es duen a terme entre el 19 de juny i l'1 de juliol de 2017.

Llocs: Aula 8 de l'edifici Sa Riera; Los Oficinos Terrestres (Av. Joan Miró, 62); Café a Tres Bandas (Pl. de Barcelona, 20); Es Baluard (Pl. de la Porta de Santa Catalina, 10); Centre Flassaders (C/ de la Ferreria, 10); i Cachivache Café (C/ de l'Emperadriu Eugènia, 7).

Activitats:

Dilluns 19 de juny, a les 9.30 hores.

- **Benvinguda.** Obertura del Cicle Sabers al Sud: Pràctiques artístiques, memòria col·lectiva i feminismes descoloniais

Dies 19, 20, 21, 22 i 23 de juny, de les 10 a les 14 hores.

- **Seminari I** «Obrir els arxius és pensar el procés: cos i descolonialitat en les pràctiques artístiques», a càrrec de Laura Corcuera, periodista, escriptora, *performer* i

artista de teatre (Madrid), i María Fernanda Moscoso, docent i antropòloga social (Madrid).

Dies 20 i 21 de juny, de les 17 a les 20 hores.

- **Seminari II** «Plecs i desplegaments entre la poètica de la paraula i el fet artístic des d'una perspectiva postcolonial», a càrrec de María Eugenia Cordero, artista i comissària de l'exposició *Interjeccions Sud - Geografies de les violències* (Argentina).

Dimarts 20 de juny, de les 20 a les 21 hores.

- **Presentació** del llibre *Presente 2016*, de l'artista Gabriela Noujaim (Brasil).
- **Presentació** de la col·lecció *El Desprendimiento*, sobre teories i pràctiques descoloniales. Ediciones del Signo (Argentina).

Dijous dia 22 de juny, de les 18 a les 20 hores.

- **Xerrada** «Territoris de memòria, entre la vida i la història». Hi participen: Eugenia Bekeris i María Paula Doberti (Dibujos Urgentes, Argentina); Karina Bidaseca (CLACSO-UBA-UNSAM, Argentina); Peter de Echave i Maria Antònia Oliver (Associació Memòria de Mallorca); Helena Herrera (Feministes en Acció) i Maria Antònia Carbonero Gamundí, directora del grup de recerca Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP-UIB).

Divendres 23 de juny, de les 18 a les 20 hores.

- **Xerrada** «Des del Sud en clau interjeccional: poètiques descoloniales i onomatopeies urgents». Hi participen: Catalina Carrasco, ballarina i coreògrafa (Cia. Baal); Víctor Uwagba, mediador comunitari intercultural, percussionista i contacontes; Catalina Gayà, periodista independent, codirectora de *Dones a IB3 Ràdio*, professora associada de la UAB i editora de *Som Atents*, i Dani Spadotto (Brasil), artista *performer* i comissària de l'exposició *Interjeccions Sud*. Dinamitzat per Marta Sbert (Assemblea Antipatriarcal | Ulls Sadolls).

Divendres 23 de juny, de les 20 a les 22 hores.

- **Recital de lectures poètiques**. Festa del foc i la paraula «Cremem violències amb el foc de les paraules». Hi participen escriptores, periodistes, activistes, col·lectius i artistes convidades. Ho coordinen les escriptores i poetes Maria Victòria Secall i Àngels Cardona Palmer.

Dissabte 24 de juny, de les 11 a les 14 hores.

- **Taller** «Feminismes negres. A què es diu afrofeminismes?», a càrrec d'Antoinette Torres Soler, directora de la revista *Afrofeminas* (Saragossa).
- **Projecció** de l'obra *Esclarecimiento*, de l'artista Olyvia Bynum (Brasil).

Dissabte 24 de juny, de les 19 a les 21 hores.

- **Presentació** dels llibres *Feminismos y poscolonialidad*. vol. 2, i *Ni una menos. Vivas nos queremos*. Presentadores: Karina Bidaseca, directora del programa *Postcolonialitat, pensament fronterer i transfronterer en els estudis feministes* (UNSAM, Argentina), compiladora i autora; Rosa Cursach Salas, directora de l'*IB Dona*, i Andrea Beltramo, coautora i comissària de l'exposició *Interjeccions Sud*, integrant d'Ulls Sadolls i del col·lectiu periodístic *Derrocando a Roca* (Argentina).

Dies 26, 27 i 28 de juny, de les 10 a les 13 hores.

- **Seminari III** «Estètiques polítiques dels feminismes del Sud global. Colonialitat, gènere/raça i sexualitats», a càrrec de Karina Bidaseca (CLACSO-UBA-UNSAM, Argentina).

Dies 26 i 27 de juny, de les 17 a les 21 hores.

- **Seminari IV** «Retalls, trames (im)possibles i poètiques de la denúncia», a càrrec d'Andrea Beltramo (DGIPP-UIB).

Dimecres 28 de juny, a les 19 hores.

- **Manifestació** #OrgullTrans Cos + Identitat = La meva decisió - Manifestació organitzada per Ben Amics. Sortida d'Es Baluard.
- **Taller** «Cos fractal: coreografies en temps de crisi», a càrrec de Dani Spadotto (Brasil).

Dijous 29 de juny, de les 18 a les 20 hores.

- **Xerrada** «La precarietat en el meu cos. Experiències precàries en el sector turístic de Mallorca». Hi participen: Las Kellys Mallorca i representants de treballador*s de l'aeroport. Moderada per Romina Perazzollo (UIB) i María Gómez Garrido, professora i membre del grup de recerca Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP-UIB).

Dijous 29 de juny, de les 21 a les 23 hores.

- **Teatre** *No es país para negras*. Dirigit per Carolina Torres Topaga. Actriu: Silvia Albert Sopale, i posterior col·loqui moderat per Carmen Buelohá Borengue, comunicadora cultural.

Divendres 30 de juny, de les 18 a les 20 hores.

- **Presentació** del llibre *La bárbara Europa. Una mirada desde el postcolonialismo y la descolonialidad*, de Montserrat Galceran Huguet. Hi participen: Ruth Muñoz Florit, Andrea Beltramo i Arena Petit.

Dissabte 1 de juliol, de les 11 a les 13 hores.

- **Projecció** *La feria de las flores*, de Núria Güell (Girona). Presentada i dinamitzada per Meritxell Esquirol Salom (RIRCA-UIB).

Dissabte 1 de juliol, a les 20 hores.

- **Festa de cloenda**
- Performance Cena 13. Susurra. Dani Spadotto
- Teatre Bistec. Núria Sbert, actriu creadora.
- Música La India, re/apropiació i mestissatge: cúmbia, electrònica i poesia | Ana Martí, compositora i cantant.

Participació: Atesa la diversitat d'activitats incloses en el cicle, l'assistència va ser molt variada, i hi hagué activitats que reuniren fins a 60 persones, i en d'altres, tallers i seminaris teòrics, hi hagué una assistència aproximada d'entre 10 i 15 persones.

Exposició multidisciplinària: «Interjeccions Sud - Geografies de les violències»

Imatge cedida per l'artista "Gabriela Noujaim"

Responsable: María Gómez, professora del Departament de Filosofia i Treball Social. L'exposició ha estat organitzada juntament amb altres membres d'aquest departament, pel grup de recerca Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP-UIB, professora), el Grup d'Investigació i Formació Educativa i Social (GIFES-UIB) i UIIs.

Ajut concedit: 2.427 euros.

Objectius:

- Reflexionar i problematitzar les intervencions i els processos de les pràctiques artístiques, els seus abasts i limitacions per a l'articulació d'estratègies descolonitzadores sostingudes des d'accions antiracistes, contra les desigualtats econòmiques i de classe en el marc del capitalisme global, qüestionadores de la norma heterosexual i en defensa de les diversitats sexuals, com, així mateix, les intervencions socials de denúncia, sensibilització i prevenció sobre la violència masclista.
- Promoure la investigació postcolonial a través de les pràctiques artístiques, aprofundint en la divulgació de propostes socioculturals contemporànies que interpel·len els espais de violència travessats en la trama política, social i cultural del Sud Global i les seves rutes transfrontereres a partir de les experiències de les col·lectives de migrants.
- Diluir les fronteres i articular sabers entre les pràctiques artístiques i poètiques i diverses activitats de manifestació acció i lluita popular.
- Facilitar l'aproximació a processos de creació per a una possible experiència ètica i estètica que doni visibilitat i sensibilitzi sobre les resistències i accions d'autodefensa enfront de les violències.
- Proporcionar un espai dinàmic de reflexió crítica i d'investigació en l'art que funcioni com a catalitzador de pensaments i pràctiques sensibles de l'alternativa decolonial.
- Fomentar el debat sobre la influència i importància dels moviments socials artístics com a agents transformadors.
- Sensibilitzar a través de les obres sobre la urgent necessitat de denúncia envers determinats temes que poden ser canviats des de la pròpia realitat individual i estendre's cap a la col·lectiva.
- Entendre l'art com a eina d'identificació i reflexió.
- Servir de plataforma de promoció de diferents artistes i col·lectius organitzats al voltant de les pràctiques artístiques i els seus llenguatges.

Dates: Del 19 de juny a l'1 de juliol.

Lloc: Centre Flassaders (c/ de la Ferreria, 10, Palma).

Activitat: L'exposició *Interjeccions Sud - Geografies de les violències* és una intervenció artística col·lectiva que articula processos d'estudi, experimentació i investigació sobre (post) colonialisme des d'una perspectiva interseccional sobre les violències (classe, gènere, sexualitats, racialització, etc.). La mostra consta d'un conjunt d'obres d'artistes d'Amèrica Llatina i El Carib i una convocatòria local situada a les Illes Balears, per construir un diàleg transfronterer.

Participació: 200 persones visitaren l'exposició al llarg de la setmana.

Jornades: Moviments Migratoris. Aspectes socials i jurídics

Responsable: Rosa Rayó, alumna del grau d'Educació Social.

Les jornades s'han organitzat amb la col·laboració de l'Asociación por la Garantía de los Derechos Humanos (AGDH).

Ajut concedit: 876 euros.

Objectius:

- Donar a conèixer l'experiència migratòria.
- Sensibilitzar sobre aquesta realitat.
- Donar a conèixer les causes, el procés i les conseqüències i efectes que té aquesta vivència per a les persones que han de migrar dels seus països d'origen, mitjançant l'exposició de testimonis directes.

Dates: Divendres 12 de maig, de les 16 a les 20 hores, i dissabte 13 de maig, de les 10 a les 14 hores.

Lloc: aula 27 de Sa Riera.

Activitats:Divendres 12 de maig: La situació abans d'arribar a Espanya

- **16.00-17.30 h.** «Drets humans i situació abans de l'entrada a Espanya», a càrrec de Jude Mark, antropòleg i expert logista en diferents organitzacions de cooperació Internacional.
- **17.30-18.00 h.** «Relat en primera persona», a càrrec d'Amadou Oury Diallo, representant de l'Associació de Guinea Conakry a les Illes Balears.
- **18.00-8.30 h.** Taula de debat.
- **18.30-20.00 h.** «Vulneració de drets. Presentació de la situació a la frontera sud», a càrrec d'Andrés García Berrio. Advocat penalista i defensor dels drets humans. Membre d'Irídia, Centre per a la Defensa dels Drets Humans.

Dissabte 13 de maig: La situació a Espanya

- **10.00-17.30 h.** «Polítiques públiques. Què vulnereu? Ponència i taller», a càrrec d'Andrés García Berrio. Advocat penalista i defensor dels drets humans. Membre d'Irídia, Centre per a la Defensa dels Drets Humans.
- **13.00-13.30 h.** «Relat en primera persona», a càrrec d'Amadou Oury Diallo, representant de l'Associació de Guinea Conakry a les Illes Balears.
- **13.30-14.00 h.** Taula de debat.

Participació: entre 40 i 50 persones assistiren a la sessió del divendres; l'assistència fou menor a la sessió del dissabte, entre 20 i 25 persones.

Taula rodona: «Les persones sense sostre. Reptes i dificultats avui»

Responsable: Amaya Parada, alumna dels estudis de Treball Social.

Ajut concedit: 385,5 euros.

Objectius:

- Conèixer de primera mà com és la vida al carrer i les seves dificultats, així com les possibles propostes plantejades des de la perspectiva d'un activista pels drets socials, afectat pel fenomen del les persones sense llar.
- Conèixer quina és la intervenció que es desenvolupa per a la millora de la situació d'aquest col·lectiu i els reptes i solucions que es plantegen per a la intervenció sobre aquesta problemàtica.

Data: 17 de maig a les 16 hores.

Lloc: Sala Magna de l'edifici Guillem Cifre de Colonya.

Activitat: S'ha realitzat una taula rodona sobre «Les persones sense sostre. Reptes i dificultats avui», amb la intervenció de Lagarde Danciu, activista pels drets socials per a totes les persones i la visibilització del col·lectiu sense sostre, i representants de la xarxa d'inserció social.

Participació: entre 30 i 40 persones assistiren a la taula rodona.

Cicle: Tendències i desafiaments en la intervenció professional i la investigació social en contextos de crisi

Responsable: Miquel Àngel Oliver, professor del Departament de Filosofia i Treball Social.

Ajut concedit:

Objectius: Els objectius tenen a veure tant amb l'exercici professional del Treball Social com amb la formació i la investigació:

- Reflexionar sobre el significat social de la professió de Treball Social a la societat capitalista, el seu paper en la defensa i l'accés als drets socials, els seus reptes i possibilitats en l'actual crisi del capital.
- Analitzar com està influïent en la formació i en l'exercici professional del Treball Social, l'actual context de pèrdua de drets, de globalització del capital i de reconfiguració de les polítiques socials en les societats individualitzades.
- Aprofundir en l'estudi de la imatge socialment construïda i l'autoimatge de la professió del treball social en un context d'expansió de les fronteres i en un marc de desmantellament de l'Estat de Benestar per l'avanç de les polítiques neoliberals en l'àmbit mundial.
- Potenciar la formació com a instrument de lluita i defensa de l'exercici professional en temps de desmantellament de les polítiques socials.
- Reflexionar en relació amb el fet que el Treball Social no és ja únicament una professió d'intervenció, sinó també una professió d'investigació.
- Donar a conèixer altres contextos d'intervenció del Treball Social on conflueixen importants situacions de desigualtat social, l'objecte d'intervenció i la producció del coneixement en l'àrea del treball social: el cas del Brasil.

Dates: 29 de març i 5 d'abril.

Lloc: Aula 11 de l'edifici Ramon Llull.

Activitats: En el context de les nostres modernes societats occidentals, caracteritzades per l'individualisme i el consumisme, per la pèrdua dels vincles comunitaris, i on també l'educació s'ha convertit en mercaderia, resulta imprescindible reflexionar al voltant dels desafiaments que l'escenari actual representa i replantejar així mateix la necessitat d'oferir noves respostes professionals des de la intervenció social en un espai on de forma accelerada es produeixen noves formes d'exclusió.

Les mesures que els governs de diferents països estan adoptant per fer front a l'actual crisi suposen no només efectes molt greus en els sectors més vulnerables de la població, sinó també la pèrdua de drets socials per al conjunt dels ciutadans i, per tant, un repte als drets democràtics i al paper a exercir per la ciutadania.

S'han dut a terme dues conferències, a càrrec de la Dra. Virginia Alves Carrara (professora titular de Treball Social i Serveis Socials, Universitat Federal d'Ouro Preto (UFOP-Brasil), coordinadora nacional de Relacions Internacionals de l'Associació Brasileira d'Ensenyament i Investigació en Treball Social (ABEPS). Representant del Con Sud (Argentina, Xile, Uruguai, Paraguai, Brasil) de l'Asociación Latinoamericana de Enseñanza e Investigación en Trabajo Social (ALAEITS):

- «La imagen, la práctica y las nuevas exigencias profesionales en el contexto actual de crisis del capital, neoliberalismo, reestructuración productiva». Data i hora: 29 de març a les 16 hores. Lloc: Aula 11 de l'edifici Ramon Llull.
- «Trabajo Social y producción de conocimiento: la investigación como condición de la intervención cualificada». Data i hora: 5 d'abril a les 16 hores. Lloc: Aula 11 de l'edifici Ramon Llull.

En el marc del cicle s'han dut a terme les sessions següents:

- **Taller:** «Les múltiples expressions de la qüestió social i el treball social: l'objecte d'intervenció dels treballadors i de les treballadores socials».
- **Grup focal,** amb alumnat del grau de Treball Social sobre la imatge i l'autoimatge de la professió del Treball Social.
- **Grup de discussió:** anàlisi dels resultats provisionals de la investigació sobre les particularitats del Treball Social brasiler i espanyol. Difusió dels resultats.

Participació: L'assistència a les conferències va ser de 85-55 persones, mentre que el taller va reunir 25 assistents, i al voltant de 6-8 persones participaren als grups de discussió.

2.7. Accions d'educació per al desenvolupament en col·laboració amb altres entitats: cursos, exposicions, audiovisuals, conferències, taules rodones, entre d'altres

Cada any es duen a terme nombroses activitats de sensibilització en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament i la solidaritat que l'OCDS organitza conjuntament amb altres entitats de caire social, per iniciativa pròpia o bé a petició d'aquestes mateixes entitats. El conjunt d'aquestes activitats té per objectiu contribuir a la generació de consciències crítiques, per fer

cada persona responsable i activa, a fi de construir una nova societat civil participativa i compromesa amb la solidaritat. A banda de la convocatòria esmentada, l'OCDS, en col·laboració amb diferents institucions, entitats i ONGD de les Illes Balears, ha organitzat les accions següents:

Tipologia	Accions
Exposicions fotogràfiques itinerants	<ul style="list-style-type: none"> - <i>El paso de los sin nombre</i>, exposició realitzada per Xavier Ferré, amb la col·laboració de Nou Circ Social Illes Balears i l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS).
Accions de difusió i formatives	<ul style="list-style-type: none"> - 20è aniversari del Servei Voluntari Europeu, organitzat conjuntament amb el Servei Voluntari Europeu i el Servei de Joventut de la Direcció General d'Esports i Joventut del Govern de les Illes Balears. - Merkerland, ciutat de persones refugiades, organitzat per Nou Circ Social Illes Balears amb la col·laboració de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS). - I Taller Internacional de Seguretat Alimentària i Sanitària: Una combinació per afrontar els riscos emergents en un entorn desafiant, organitzat per la Universitat Nacional Agrària La Molina (UNALM) amb la col·laboració de la UIB. - Jornades Marroc Modern: Avenços i reptes, organitzades pel Consolat General del Regne de Marroc a les Illes Balears, el Servei de Relacions Internacionals (SRI), el Servei d'Activitats Culturals (SAC) i l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS). - Presentació d'un audiovisual sobre la tracta de dones i nines el Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, <i>Tracta d'evitar-la</i>, organitzat per la Fundació de Solidaritat Amaranta i Metges del Món amb la col·laboració de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS). - I Jornades de Prostitució i Salut Mallorca, organitzades per Metges del Món- Illes Balears amb la col·laboració de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS).

20è aniversari del Servei Voluntari Europeu

El Servei de voluntariat europeu és una acció de mobilitat internacional del programa europeu ERASMUS+ Joventut. Gràcies a aquest programa, un/a jove pot dur a terme una activitat de voluntariat en un altre país i col·laborar a temps complet amb una organització activa en l'àmbit de l'esport, la cultura, el medi ambient, l'àrea social, joventut, etc., des de dos mesos fins a un any. Aquest voluntariat, per tant, no és remunerat, però el programa en cobreix tots els aspectes logístics (allotjament, manteniment, assegurança mèdica i de responsabilitat civil, suport lingüístic per aprendre l'idioma, transport local i viatge).

Per celebrar el 20è aniversari del Servei Voluntari Europeu, el dia 29 de setembre es va organitzar una jornada de portes obertes a la plaça d'Espanya. Durant tot el dia es varen

desenvolupar diferents activitats per donar a conèixer aquest programa i animar els assistents a participar-hi:

- **10.00 h.** Inauguració de l'acte amb la intervenció de la consellera de Transparència, Cultura i Esports.
- **10.30 h.** Salutació a les entitats SVE dels 12 països europeus que participen en un seminari de contacte del SVE a les Illes Balears organitzat pel Centre d'Estudis de l'Esplai, en el marc del programa ERASMUS+ Joventut.
- **10.45 h.** Recorregut pels diferents estands de les entitats de les Illes Balears i de la UE acreditades pel SVE.
- **11.00 h.** Ponència: «20 años de Servicio Voluntario Europeo. Construyendo Europa a través de la solidaridad», a càrrec de Javier Peso, expert en programes europeus d'educació no formal.
- **12.00 h.** Sessió informativa SVE per a joves i estudiants.
- **13.00 h.** Panel d'experiències amb la participació de voluntaris i exvoluntaris del SVE.
- **16.00 h.** Sessió formativa SVE: Característiques d'un bon tutor del SVE per a entitats acreditades o en procés d'acreditació.
- **17.00 h.** Sessió informativa: Com es fa per acreditar-se per poder ser entitat d'enviament o acollida del SVE, adreçada a entitats interessades a participar en el SVE.
- **18.00 h.** Actuacions musicals a càrrec dels grups: Ceremoney i Salvatge Cor, finalistes i guanyadors del concurs Art Jove.

Espectacle «Merkerland, ciutat de persones refugiades» i exposició «El paso de los sin nombre»

Durant cinc dies el Nou Circ, en col·laboració amb l'OCDS, va instal·lar un camp de persones refugiades al campus universitari, en una carpa situada a la zona de vianants vora l'edifici Mateu Orfila i Rotger. L'espectacle organitzat pel Nou Circ s'acompanyà de vídeos, *performances*, teatre de màscares i xerrades en les quals hi havia persones refugiades acollides a la nostra comunitat autònoma, per acostar-nos a la seva realitat.

A més, dins la carpa es podia visitar l'exposició interactiva *El paso de los sin nombre*, del fotògraf Xavier Ferré, que de manera independent va viatjar als camps de refugiats de Turquia, on es va trobar moltes realitats desconegudes per a nosaltres, que no es veuen als mitjans de comunicació.

L'exposició, oberta i de lliure accés cada dia, va romandre instal·lada del 18 al 25 d'octubre, tots dos inclosos.

Els espectacles i les xerrades es varen dur a terme els horabaixes dels dies 18, 20, 21, 24 i 25 a les 18 hores (amb una cabuda limitada a 40 persones per sessió).

I Taller Internacional de Seguretat Alimentària i Sanitària

La UIB va col·laborar en l'organització del I Taller Internacional Seguridad Alimentaria y Sanitaria: Una combinació para afrontar los riesgos emergentes en un entorno desafiante, organitzat per la Universitat Nacional Agrària La Molina (UNALM) de Lima (Perú) amb la col·laboració de la UIB.

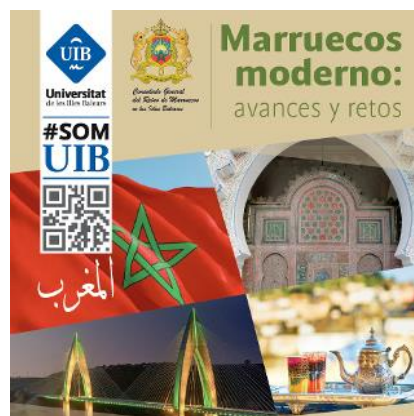
Aquest esdeveniment, que es va dur a terme del 24 al 27 d'octubre al campus de la UNALM a Lima, va reunir professionals de diferents disciplines (agricultura, medicina, educació, salut, entre d'altres), d'institucions públiques i privades, peruanes i estrangeres, interessats a conèixer els resultats de les darreres investigacions per fer front als nous reptes de l'agricultura mundial a causa del canvi climàtic. A més, l'esdeveniment també va congregar les persones vinculades amb l'activitat agrícola amb l'objectiu

d'intercanviar experiències i explorar les opcions disponibles per millorar les cadenes de subministrament de cultius per millorar els mitjans de vida rurals cercant el benefici de tothom.

Jornades: Marroc Modern: avanços i reptes

La UIB i el Consolat General del Regne de Marroc a les Illes Balears organitzaren aquestes jornades els dies 10 i 11 de novembre als edificis Sa Riera i Guillem Cifre de Colonya. Les jornades comptaren amb la participació de persones expertes, vingudes directament del Marroc, que analitzaren els avenços i reptes d'aquest país veí, i ens varen acostar de primera mà la seva realitat en els àmbits social, de l'educació, de la igualtat de gènere i de la cultura, amb l'objectiu de poder enfortir les aliances i crear noves sinergies amb la participació de tota la comunitat universitària i la societat en general.

Les jornades varen ser organitzades conjuntament pel Consolat General del Regne de Marroc a les Illes Balears, el Servei de Relacions Internacionals (SRI), el Servei d'Activitats Culturals (SAC) i l'Oficina de Cooperació al

Desenvolupament i Solidaritat (OCDS).

Al llarg de les jornades es varen dur a terme les activitats següents:

10 de novembre

- **17.00 h. Inauguració de les jornades.** A càrrec de la Sra. Hanane Saadi, cònsol general del Regne de Marroc a les Illes Balears, del Dr. Llorenç Huguet, Rector de la UIB, i del Dr. Antoni Aguiló, vicerector de Campus, Cooperació i Universitat Saludable de la UIB.
- **17.15 h. Conferència:** «Las reformas estructurales de Marruecos de los últimos 15 años». A càrrec del Sr. Mohamed Benadelkader, secretari general adjunt de la Comissió Nacional per a la Ciència, Cultura i Educació.
- **18.15 h. Conferència:** «Les avancées et les freins en matière d'égalité femme/homme au Maroc». A càrrec de la Dra. Rajaa Nadifi, coordinadora del Màster en Gènere, Societats i Cultures, Universitat Hassan II, Casablanca.
- **19.00 h. Espai artístic i actes culturals:** Pintura, escultura i fotografia, lectura poètica, música i ball oriental.

11 de novembre

- **10.30 h. Obertura de la sessió.** A càrrec de la Sra. Hanane Saadi, cònsol general del Regne de Marroc a les Illes Balears, i del Dr. Antoni Aguiló, vicerector de Campus, Cooperació i Universitat Saludable de la UIB.
- **10.40 h. Conferència:** «Sistema educativo de la enseñanza superior en Marruecos». A càrrec del Sr. Mohamed Benadelkader, secretari general adjunt de la Comissió Nacional per a la Ciència, Cultura i Educació.
- **11.00 h.** Presentació de l'associació d'alumnes marroquins/es de la UIB.
- **11.15 h.** «La recherche et la formation sur le genre au Maroc», a càrrec de la Dra. Rajaa Nadifi, coordinadora del Màster en Gènere, Societats i Cultures, Universitat Hassan II, Casablanca.
- **12.15 h.** Conferència: «Desmitificando tópicos del Islam». A càrrec de l'imam Younes Chaer, especialista en estudis islàmics.
- **13.00 h.** Programes de mobilitat amb el Marroc A càrrec del Servei de Relacions Internacionals (SRI) i l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS).
- **13:30 h.** Lectura poètica. A càrrec de la Sra. Carmen Larrinaga.
- **Clausura de les jornades.**

Ambdós dies, durant el descans, es va oferir una degustació de productes típics del Marroc.

Presentació d'un audiovisual sobre la tracta de dones i nines el Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones

La Fundació de Solidaritat Amaranta, Metges de Món Illes Balears i l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat, continuant amb la campanya conjunta contra la tracta de dones i nines, va organitzar la presentació de l'audiovisual *Tracta d'evitar-la*. La presentació es va dur a terme el dia 25 de novembre, a la Sala de Graus de l'edifici Ramon Llull, a les 11 hores.

En el marc d'aquest acte, una vegada acabada la projecció, la comunitat universitària va poder discutir directament sobre la tracta amb part dels protagonistes del vídeo: Alina Draganescu, educadora d'igualtat de Metges del Món, Martin Prim, estudiant del grau de

Llengua i Literatura Espanyoles de la UIB, i Patricia Barranco, tècnica de l'àrea de cooperació de la Fundació de Solidaritat Amaranta.

Podeu veure un tràiler de l'audiovisual a: <http://www.fundacionamaranta.org/formacion/ctrata-de-evitarla/tracta-devitar-la/>

I Jornades de Prostitució i Salut Mallorca, organitzades per Metges del Món - Illes Balears

Per als passats 30 i 32 de maig Metges del Món - Illes Balears va organitzar les I Jornades de Prostitució i Salut Mallorca, a la sala d'actes de l'edifici Gaspar Melchor de Jovellanos. Les Jornades anaven dirigides a professionals socio-sanitaris, estudiants universitaris, voluntariat de Metges del Món i població general amb interès en la temàtica.

A continuació se'n pot veure el programa:

Dimarts 30 de maig

- **16 h. Presentació de les jornades**
- **16.15 h. VIH i infeccions de transmissió sexual.**
Ponents:
 - María Peñaranda, internista HSSL/HUSE: Epidemiologia del VIH i altres ITS.
 - Leire Gil, internista CAITS: Protocol de detecció de sífilis i altres ITS i protocol pre i postexposició.
- **18.15 h. Prevenció del VIH en prostitució.** Ponents:
 - José Rubiño, infermer voluntari de MdM: Proves ràpides de VIH i sífilis a PSP.
 - María José Fernández, treballadora social voluntària de MdM: Barreres d'accés a la salut de les persones amb VIH/sida.
 - Marga Garau, educadora social de MdM: Aproximació a les PSP, dispensació de material preventiu i educació per a la salut.

Dimecres 31 de maig

- **16 h. Atenció ginecològica i prostitució.** Ponents:
 - Miguel Reyero, ginecòleg de l'HUSE: Necessitats i atenció ginecològica de les PSP.
 - Immaculada Mas, infermera voluntària de MdM: Demandes sanitàries més habituals en CASSPEP.
- **18 h. Prostitució i violència de gènere.** Ponents:
 - Ana Riera, treballadora social voluntària de MdM: Perfil de la prostitució a Mallorca i necessitats de les persones en situació de prostitució.

- Susana Ortega, treballadora social d'IBDona: Indicadors de detecció de violència de gènere en atenció sanitària.
- Ramón Esteso, treballador social de MdM: Indicadors de detecció de tracta i recursos per a PSP a les Illes Balears.
- **19.45 h. Cloenda de les jornades i agraïment.**

2.8. Transversalització de l'EpD

Al llarg d'aquest curs acadèmic s'ha mantingut la borsa d'hores de formació transversal posada en marxa pel Vicerectorat de Campus, Cooperació i Universitat Saludable de la UIB i gestionada per l'OCDS, a disposició del conjunt del PDI que ho sol·liciti, per ser inclosa als seus estudis de grau i màster. Modalitats ofertes:

- A. **Què és la cooperació universitària al desenvolupament (CUD)?** Durada: 1 hora.
- B. **Vols saber més sobre la cooperació universitària al desenvolupament (CUD)?** Durada: 2 hores.
- C. **Què és l'educació per al desenvolupament (EpD)?** Durada: 2 hores.
- D. **Treballant des de les universitats per a un desenvolupament humà sostenible (DHS)** (suma de les accions formatives B i C). Durada: 3-4 hores (possible format de seminari dins la mateixa assignatura).

Així, al llarg de tot el curs s'han impartit un total d'onze sessions, tal com apareix detallat a continuació:

Modalitat A. **Què és la cooperació universitària al desenvolupament (CUD)?**

- Sessió realitzada el dia 11 de novembre de 2016, a les 11 hores, en el marc de l'assignatura de segon curs del grau de Turisme «Disseny Organitzatiu i Capital Humà (20505)» i oferta com una activitat de la Facultat de Turisme sobre internacionalització dirigida al seu alumnat.
- Sessió realitzada el dia 2 de desembre de 2016, a les 10 hores, en el marc de l'assignatura de quart curs del grau de Biologia «Redacció i Execució de Projectes (20128)».
- Sessió realitzada el dia 6 d'abril de 2017 de les 17 a les 18 hores per a l'alumnat de la Universitat Oberta per Majors.
- Sessió realitzada el dia 7 de juny de 2017 de les 12.30 a les 13.30 hores, en el marc de l'activitat TechDays, organitzada per l'Escola Politècnica Superior, dirigida al conjunt del seu alumnat.

Modalitat B. **Vols saber més sobre la cooperació universitària al desenvolupament (CUD)?**

- Sessió realitzada el dia 23 de gener de 2017 de les 17 a les 18 hores en el marc del Màster en Formació del Professorat, per a alumnat procedent dels estudis de Geografia; Història; Filosofia; i Física i Química.
- Sessió realitzada el dia 23 de gener de 2017 de les 19 a les 20 hores en el marc del Màster en Formació del Professorat, per a alumnat procedent dels estudis de Llengua Catalana, Castellana i Orientació Educativa.
- Sessió realitzada el dia 30 de gener de 2017 de les 19 a les 20 hores en el marc del Màster en Formació del Professorat, per a alumnat procedent dels estudis de Biologia i Geologia i Tecnologia de Serveis.

- Sessió realitzada el dia 8 de febrer de 2017 de les 17.30 a les 18 hores en el marc del Màster en Formació del Professorat per a alumant de les seues universitàries de Menorca i Eivissa.
- Sessió realitzada el dia 20 de febrer de 2017 de les 17 a les 18 hores en el marc del Màster en Formació del Professorat, per a alumnat procedent dels estudis d'Anglès i Alemany, Disseny i Dibuix, Educació Física i Música.
- Sessió realitzada el dia 21 de febrer de 2017 de les 17 a les 18 hores en el marc del Màster en Formació del Professorat, per a alumnat procedent dels estudis de Matemàtiques, Tecnologia i Informàtica.

*Modalitat C. **Què és l'educació per al desenvolupament (EpD)?***

- Sessió realitzada el dia 24 de març de 2017, a les 10 hores, en el marc de l'assignatura de segon curs del Grau d'Educació Social «Programes d'Educació Ambiental (22311)».

3. Educació per al desenvolupament: Voluntariat universitari

3.1. Programa Estades Solidàries 2016

El programa Estades Solidàries, que s'emmarca concretament en l'àmbit de l'educació per al desenvolupament, ofereix la possibilitat de desenvolupar tasques de voluntariat internacional en l'àmbit de la cooperació universitària al desenvolupament en col·laboració amb diferents entitats, ONGD de les Illes Balears i les corresponents entitats locals d'acollida o contraparts. Per tercer any consecutiu s'ha obert a la participació del personal d'administració i serveis (PAS).

Durant el curs 2016-17 i pel que fa als programes de voluntariat que s'ofereixen al Perú, es mantenen els programes amb Aprendo Contigo a Lima i amb Alcúdia Solidària a Piura, els programes de la Fundació Solidaritat Amaranta i de la Universitat Hassan II de Casablanca i es recupera com a novetat la Fundació Amazònia a Sucre, Bolívia. Durant aquest curs acadèmic s'han obert tres terminis de sol·licitud de la XII Convocatòria d'Estades Solidàries, dirigida a alumnat de grau i màster i al col·lectiu de personal d'administració i serveis (PAS) de la UIB. Les places que s'ofereixen van en funció del pressupost disponible, tenint en compte les diferents quantitats econòmiques que hi ha en concepte d'ajut, en funció del col·lectiu al qual es pertany.

A continuació es detallen els programes:

Voluntariat Fundació Amazònia	
Lloc	Sucre, Bolívia
Entitat	Fundació Amazònia de Sucre www.fundacionamazonia.org/es Acció realitzada en col·laboració amb l'ONGD Fundació Amazònia de les Illes Balears
Nre. de places	Màxim 4 places
Perfil	Preferentment, socioeducatiu, àmbit de salut o educació especial
Durada de l'estada	L'estada mínima per a l'alumnat és de 7 setmanes, i per al personal d'administració i serveis (PAS), de 4 setmanes. Estiu 2017, a partir del mes d'agost.
Tasques per desenvolupar	Suport a les llars d'acollida d'infants de la Fundació: a la llar de nines Miski Wasi i a la llar de nins Hogar Mallorca. Suport escolar diari, mitjançant tècniques d'estudi i dibuix, entre d'altres; controlant l'assistència a les unitats educatives i organitzant activitats extracurriculars, sortides i esdeveniments esportius, entre d'altres. Acompanyament dels infants als seguiments sanitaris. Seguiment escolar amb el professorat per millorar-ne les mancances. Suport als dormitoris de manera individualitzada, fomentant els bons hàbits d'ordre i de neteja. Suport al personal de la Fundació mitjançant tasques administratives, com suport informàtic, TIC i màrqueting, entre d'altres.
Compromís contraparts	Oferir allotjament a la llar dels infants en habitacions compartides i la possibilitat de fer els àpats al menjador de l'organització.
Més informació	Pere Binimelis, responsable de l'àrea de voluntariat de la Fundació Amazònia. Telèfon: 971 28 03 98. Correu electrònic: admin@fundacionamazonia.org

Aprendo Contigo	
Lloc	Lima, Perú
Entitat	Aprendo Contigo: www.aprendocontigo.com
Nre. de places	1 termini: s'oferiren 2 places dirigides a l'alumnat i al PAS
Perfil	Preferentment, socioeducatiu, de l'àmbit de salut o d'educació especial
Durada de l'estada	Per a l'alumnat l'estada mínima és de 7 setmanes i per al personal d'administració i serveis (PAS) és de 4 setmanes. De maig a setembre.
Tasques per desenvolupar	<ul style="list-style-type: none"> • Participar en el programa educativorecreatiu dirigit a nins i nines que per motius de salut han vist interrompuda la seva escolarització. • Acompanyar i donar suport en la tasca de l'associació, que es desenvolupa majoritàriament als centres hospitalaris Instituto de Enfermedades Neoplásicas (INEN) i Instituto Nacional de Salud del Niño, promovent el desenvolupament integral de les capacitats físiques, intel·lectuals i emocionals dels infants que estan en tractament mèdic. • Tasques variades de suport administratiu, en funció de les necessitats del moment i compaginades amb l'atenció directa als infants hospitalitzats. • Suport en l'organització dels materials educatius en algun dels hospitals on es treballa.
Compromís contrapart	Facilitar a les persones seleccionades la recerca d'un habitatge o una habitació adequada a les necessitats de la persona voluntària.
Més informació	Sebastià Verger Gelabert, professor del Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació. Telèfon: 971 17 31 33. Correu electrònic: s.verger@uib.es .

Programa de formació integral de joves treballadors/es	
Lloc	Piura, Perú
Entitat	Manitos Creciendo i Centro de Apoyo al Niño y Adolescente Trabajador (CANAT), http://www.canatperu.com/ . Acció realitzada en col·laboració amb l'ONG Alcúdia Solidària
Nre. de places	Màxim 2 places per a alumnes i 2 places per al PAS
Perfil	Preferentment, socioeducatiu i de l'àmbit de la salut. Programa dirigit únicament al col·lectiu del personal d'administració i serveis (PAS)
Durada de l'estada	Per a l'alumnat l'estada mínima és de 7 setmanes i per al personal d'administració i serveis (PAS) és de 4 setmanes. Estiu 2017 (a partir del 20/08/2017)
Tasques per desenvolupar	<p>Suport als tres programes de formació de l'ONG: Manitos Trabajando, Manitos Jugando i Manitos Creciendo. Tots tres dirigits a infants i adolescents treballadors, en exclusió social, amb l'objectiu d'enfortir i desenvolupar les seves habilitats i capacitats, la seva afectivitat i ciutadania.</p> <p>Col·laborar amb la resta de persones voluntàries en el desenvolupament de les activitats lúdiques i formatives. Acompanyant i donant suport en el desenvolupament integral dels infants i adolescents, mitjançant el suport escolar, la realització de tallers per potenciar les seves habilitats artístiques, esportives, emprenedores, l'autoconeixement, el pensament creatiu, l'autoestima, la cura i els bons hàbits, entre d'altres.</p>
Compromís contraparts	Facilitar a les persones seleccionades la recerca d'un habitatge adequat.

Més informació	Inés Castejón Silvo, col·laboradora de l'ONG Alcúdia Solidària. Telèfon: 616 559 199. Correu electrònic: i.castejon.silvo@gmail
-----------------------	--

Voluntariat Universitat Hassan II	
Lloc	Casablanca, Marroc
Entitat	Universitat Hassan II, Casablanca, http://www.uh2c.ac.ma/
Nre. de places	Màxim 2 places
Perfil	Programa dirigit únicament al col·lectiu del personal d'administració i serveis (PAS). No és un requisit acreditar coneixements de francès i/o d'àrab, però sí que es valora com un mèrit.
Durada de l'estada	L'estada mínima per al personal d'administració i serveis (PAS) és de 4 setmanes.
Tasques per desenvolupar	Suport al PAS de la universitat de destinació mitjançant alguna (o algunes) d'aquestes línies de treball: Gestió administrativa general; finances i comptabilitat; des de la gestió de la despesa pressupostària, liquidació i facturació, emissió i recepció de factures i control de la despesa. Comunicació; desenvolupament de les activitats que afecten la comunicació i imatge, sigui interna o externa, des de la concepció; estratègies, planificació i realització. Gestió d'inscripció d'alumnat; procediments i activitats que permeten organitzar la continuïtat de l'antic alumnat i l'ingrés de nou, com registrar-lo i actualitzar-ne les dades existents. Gestió de projectes d'investigació; promoció, avaluació, difusió de la investigació i tramitació de projectes. Gestió de biblioteques; adquirir, processar, conservar i difondre les fonts bibliogràfiques i documentals, catalogació i classificació del material, promoció de l'accés a la informació.
Compromís contraparts	Oferir a les persones seleccionades la possibilitat d'allotjar-se a la residència del campus universitari amb un preu especial.
Més informació	Meryem Magharbi, responsable de cooperació de la UH2C. Telèfon: 00212522433030/33. Correu electrònic: magharbi@univcasa.ma Ruth Escribano, coordinadora de l'OCDS Telèfon: 971 25 97 18. Correu electrònic: ocds.tecnica@uib.es

Voluntariat Fundació de Solidaritat Amaranta	
Lloc	Cochabamba, Bolívia
Entitat	Proyecto Sayari Warmi – Adoratrices Bolívia Acció realitzada en col·laboració amb la Fundació de Solidaritat Amaranta http://fundacionamaranta.org/
Nre. de places	I termini: S'ofereixen 2 places dirigides a l'alumnat i per al PAS II termini: S'ofereix 1 plaça dirigida a l'alumnat i al PAS.
Perfil	Preferentment, socioeducatiu, lingüístic, informàtic o artístic. Programa dirigit a l'alumnat i al col·lectiu del personal d'administració i serveis (PAS).
Durada de l'estada	Per a l'alumnat l'estada mínima és de 7 setmanes i per al personal d'administració i serveis (PAS) és de 4 setmanes. Abril-maig (Setmana Santa) i estiu 2017

Tasques per desenvolupar	<p>El voluntariat es realitza a la zona central de les valls a la regió subandina, a la província Cercado, del departament de Cochabamba.</p> <p>Cada dia, de dilluns a dissabte amb els diumenges lliures. El centre de dia i residencial de la congregació, dirigit a dones joves en contextos de violència de gènere, particularment prostitució i tracta de persones amb fins d'explotació sexual, compta amb servei de menjador i servei d'atenció a la salut, entre d'altres espais on es duen a terme un gran nombre d'activitats educatives en l'àmbit no formal, de la salut i d'oci.</p> <p>Participar en el projecte mitjançant la realització de tallers formatius adreçats a les beneficiàries. Aquests tallers poden ser variats en funció de les competències de la persona voluntària: anivellament escolar, habilitats socials, manualitats, idiomes, informàtica, prelaborals i oci.</p> <p>Suport al personal del projecte mitjançant tasques administratives, suport informàtic, gestió del centre, programació de les activitats, entre d'altres.</p>
Compromís contraparts	<ul style="list-style-type: none"> • Les persones voluntàries seleccionades han de participar en una formació preparatòria prèvia impartida per la Fundació Amaranta per reflexionar sobre les claus d'interculturalitat i habilitats, enfocament de gènere i models de desenvolupament. • Facilitar a les persones seleccionades la recerca d'un habitatge adequat, d'acord amb les comoditats i seguretat de la zona. Si es pot, amb una família. • El centre ofereix la possibilitat de dinar amb les adolescents al centre. La resta d'àpats aniran a càrrec de les persones interessades.
Més informació	<p>Patricia Barranco, tècnica en cooperació de la Fundació de Solidaritat Amaranta. Telèfon: 619 173 644 Correu electrònic: patricia.barranco@fundacionamaranta.org</p>

Per realitzar el procés de selecció s'ha aplicat el barem aprovat, que preveu la valoració del currículum acreditat i la carta de motivació presentada, a més de l'entrevista personalitzada realitzada per professores del Departament de Psicologia (en el cas de l'alumnat).

Concretament en el primer termini, es va presentar 1 persona (dona) i va concedir la plaça sol·licitada, en el segon termini es varen presentar 11 persones (totes dones) i es varen concedir 5 places, mentre que al tercer termini es varen presentar 5 persones (totes dones) i es varen concedir 5 places. Finalment, del total de perfils oferts s'han concedit deu (10) ajuts a alumnat i una (1) a PAS (totes dones) en el cas de l'alumnat; tenen una durada mínima de 7 setmanes, i en el cas del PAS, de 4 setmanes. Per a més detall, es pot consultar el quadre següent:

PLACES ADJUDICADES PRIMER TERMINI XIV CONVOCATÒRIA ESTADES SOLIDÀRIES (acta de resolució: 23 de desembre de 2016)			
Programa de voluntariat	Noms i cognoms	Col·lectiu	Ajut concedit (euros)
Programa «Voluntariat Fundació de Solidaritat Amaranta, Cochabamba (Bolívia)»	Alba Martínez Useros	Alumna	1.203,5
PLACES ADJUDICADES SEGON TERMINI XIV CONVOCATÒRIA ESTADES SOLIDÀRIES (acta de resolució: 13 de març de 2017)			
Programa de voluntariat	Noms i cognoms	Col·lectiu	Ajut concedit
«Aprendo Contigo, Lima (Perú)»	Marta Egidos Mas	Alumna	1.203,5
	Blanca Carriquí Alcover	Alumna	1.203,5
«Programa de formació integral de joves»	Caterina Roig Pons	Alumna	1.203,5

treballadors/es, Piura (Perú)»	Neus Diéguez Bennàsar	Alumna	1.203,5
«Voluntariat Fundació de Solidaritat Amaranta, Cochabamba (Bolívia)»	Cinthia Frías Butrón	Alumna	1.203,5
PLACES ADJUDICADES TERCER TERMINI XIV CONVOCATÒRIA ESTADES SOLIDÀRIES (acta de resolució: 11 d'abril de 2017)			
Programa de voluntariat	Noms i cognoms	Col·lectiu	Ajut concedit
«Programa de formació integral de joves treballadors/es, Piura (Perú)»	Rosa Magdalena Illa Torrens	PAS	780,06
« Voluntariat Fundació Amazònia (Sucre, Bolívia)»	Joana Maria Caldentey Cabrer	Alumna	1.203,5
	Francesca Morey Rosselló	Alumna	1.203,5
	Danna Robles Fonseca	Alumna	1.203,5
	Kenia Ballesteros Fernández	Alumna	1.203,5

Enguany s'ha fet un esforç econòmic per poder augmentar els ajuts concedits amb perspectives de poder dotar la convocatòria d'una major partida econòmica per al proper curs acadèmic. L'import total concedit en forma d'ajuts per al viatge i estada ha estat de 12.815,06 euros, amb ajuts de 1.203,5 euros per a cada alumna participant i de 780,06 euros per a la membre del col·lectiu del PAS, més les assegurances a càrrec de l'OCDS.

L'alumnat participant ha fet diverses reunions prèvies a la partida amb les respectives entitats d'acollida, per tal de poder preparar la seva participació en cada un dels programes concrets. Per altra banda, durant les seves estades i posteriorment, l'alumnat participant ha donat a conèixer la seva experiència a la resta de la comunitat universitària de la UIB, mitjançant la seva participació a través del [blog «Tu hi pintes molt»](#) de l'OCDS.

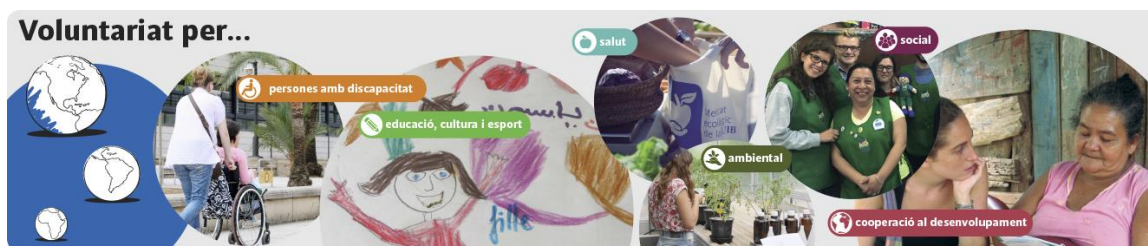
Una vegada acabada l'estada, l'alumnat participant en el programa ha lliurat a l'OCDS una memòria individual en la qual es recullen les activitats dutes a terme i els aprenentatges aconseguits, així com una selecció de fotografies de les experiències viscudes. Aquesta documentació resta als arxius de l'OCDS.

3.2. Programa del Servei de Voluntariat Europeu (SVE)

Durant el curs acadèmic 2016-17 s'ha informat directament des de l'OCDS una dotzena de persones interessades en el programa europeu, les quals finalment no han presentat cap candidatura en ferm. Igualment s'ha facilitat la presència setmanal, en diferents edificis del campus universitari, de l'organització Acció Balear, especialitzada en programes de voluntariat internacional i que informava sobre el programa SVE i la possibilitat de dur-lo a terme tant amb la seva organització com a través de l'OCDS; a més de fer difusió del Portal de voluntariat UIB.

3.3. Portal de voluntariat universitari

El Portal de voluntariat universitari pretén impulsar la participació de la comunitat universitària en diferents tasques de voluntariat a les Illes Balears. Les entitats poden registrar-s'hi per donar a conèixer la seva tasca i publicar les seves demandes de voluntariat. Les persones interessades a fer de voluntàries, per la seva part, també poden inscriure's al portal i definir el seu perfil i disponibilitat, així com les seves preferències.

A finals de l'any 2016 el portal comptava amb un total de *** entitats registrades i el nombre de persones registrades en actiu arribà a 268, distribuïdes tal com es pot veure al gràfic següent:

	PDI	PAS	Alumnat	Total
Nombre	9	15	244	268
dones	3	13	196	212
homes	6	2	48	56

Al llarg de l'any 2017, el Portal de voluntariat UIB s'ha anat afermant en el seu funcionament, tant pel que fa al registre i participació d'entitats i organitzacions com a persones registrades.

Durant aquest any, hi ha **17 noves entitats o organitzacions que s'han registrat** al Portal, totes a l'illa de Mallorca, i han arribat a un total de 90 en l'actualitat. La relació d'aquestes noves entitats és la següent:

1. Aprender de Nuevo
2. Asociación para la garantía de los Derechos Humanos
3. Associació de Protecció Ciutadana Grup Güell
4. Associació Jane's Walk Palma
5. Ben Amics
6. Club d'Esplai l'Encarnació
7. Educaclown
8. Fundació Balcat Solidaris
9. Fundació Sant Joan de Déu Serveis Socials Mallorca

10. Fundació Banc d'Aliments de Mallorca
11. Fundació Diagrama Intervenció Psicosocial
12. Fundació Vida Silvestre Mediterrànea
13. Institut Mallorquí d'Afers Socials
14. Mana Cultura
15. REHACER, Associació per a la Rehabilitació d'Accidentats Cerebrals de Balears
16. S'Altra Senalla
17. UNRWA Espanya (Agència de les Nacions Unides per als Refugiats de Palestina)

D'altra banda, durant el període transcorregut de **l'any 2017 s'han registrat 135** noves persones al Portal, segons la distribució següent:

	PDI	PAS	Alumnat	Total
Nombre	0	6	129	135
dones	0	6	111	117
homes	0	0	18	18

Durant aquest període, una de les millores introduïdes al Portal ha estat la possibilitat que les persones estrangeres, majoritàriament alumnat de programes de mobilitat internacional, poguessin també inscriure-s'hi. En aquest interval hi ha dues (2) persones, ambdues dones, amb aquest perfil que s'hi han inscrit.

D'aquesta manera, cap a finals de l'any 2017, el Portal de voluntariat UIB ha comptat amb un total de **425 persones registrades**, segons les diferents categories que es detallen al quadre següent:

	PDI	PAS	Alumnat	Total
Nombre	10	22	393	425
dones	3	19	324	346
homes	7	3	69	79

Quant a les demandes publicades durant aquest mateix període del 2017, han estat un total de seixanta-cinc (65), relacionades amb trenta-dues (32) entitats o organitzacions dels diferents àmbits d'actuació: persones amb discapacitat, mediambiental, social, educatiu, salut, etc.

- **Difusió del Portal**

Amb l'objectiu de donar a conèixer el portal i poder arribar tant al conjunt de la comunitat universitària com a les entitats de les Illes Balears, l'OCDS ha fet ús de diferents canals de comunicació. Així, s'ha seguit fent difusió del portal a través de la pàgina web i les xarxes socials (Facebook i Twitter), de les pantalles informatives TVUIB i dels diferents butlletins de la UIB.

Dels anuncis publicats a les xarxes se'n poden extreure algunes dades significatives: el nombre de persones que han vist l'anunci (Abast) ha estat un total de 19.581 i el nombre de vegades que l'anunci s'ha vist en pantalla (Impressions) ha estat un total de 40.206.

A més de fer difusió del Portal en el marc de les accions formatives esmentades, s'ha aprofitat la realització o celebració de diferents iniciatives, de les quals es destaquen les línies següents: la realització de 7 sessions de transversalització de l'educació per al

desenvolupament; la participació activa dins el còrner de l'orientació a l'11è Fòrum de l'Ocupació de la UIB (<http://www.uibcongres.org/10forum/>), realitzat els dies 15 i 16 de març de 2017; i la participació en les sessions de benvinguda del nou alumnat del curs acadèmic 2017-18.

- **Concurs de testimonis #voluntariatUIB**

A través del compte de Twitter de l'OCDS s'ha organitzat el primer concurs de testimonis #voluntariatUIB, emmarcat en el Dia Internacional del Voluntariat, que se celebra el dia 5 de desembre. El concurs ha servit per conèixer el testimoni de persones voluntàries mitjançant vídeos i animar altra gent a sumar-se al Voluntariat a través del Portal de voluntariat UIB.

El testimoni guanyador ha estat el presentat per INeDITHOS, un projecte dirigit a nins i nines que per condicions mèdiques i de salut viuen a l'Hospital Universitari Son Espases i que té l'objectiu de millorar la seva qualitat de vida i de les seves famílies; també realitza intervenció domiciliària amb infants i joves amb malalties rares.

A continuació es poden veure els vídeos presentats per les diferents entitats que han participat al concurs:

- INeDITHOS
<https://twitter.com/INeDITHOS/status/821750530645037061>
- Escola Pintor Joan Miró
<https://drive.google.com/file/d/0B-1Qh0Z43BYWZThVOWNKcHdzMjQ/view>
- Fundació Vicente Ferrer
<https://twitter.com/isabelpizaFVF/status/822562457919033344>
- Cocinillas en Acción
<https://twitter.com/catpmi/status/822568607825723392>
- Naüm
<https://twitter.com/naumsonroca/status/822145079578132480>
- Enginyeria sense Fronteres - Illes Balears
<https://twitter.com/ESFIllesBalears/status/822132209683492864>
- Projecte Home
https://twitter.com/projectehome_ib/status/822065631151398912
- GOB Mallorca
https://twitter.com/Mar_Leza_Salord/status/820589543476883456
- Club d'Esplai l'Encarnació
<https://twitter.com/liitoos22/status/819303551587454976>

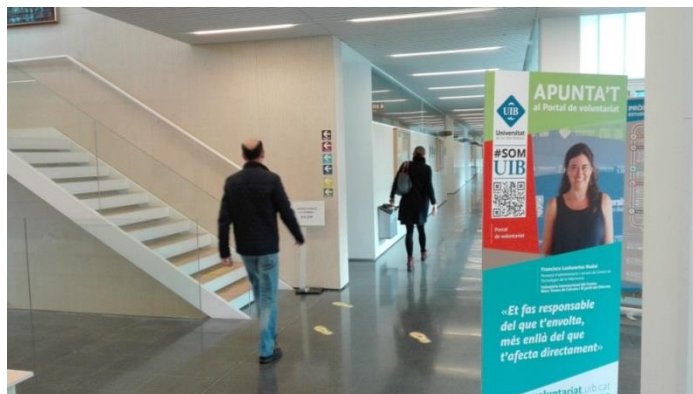

- **Campanya gràfica de difusió del Portal de voluntariat**

Amb el suport de la DIRCOM (Direcció de l'Estratègia de Comunicació i Promoció Institucional de la UIB), s'ha dissenyat una campanya gràfica de promoció del Portal de voluntariat UIB a partir del testimoni de diferents persones de la comunitat universitària que duen o han dut a terme accions de voluntariat. Per dur a terme aquesta campanya s'ha comptat amb la col·laboració de 8 persones dels diferents col·lectius de la comunitat universitària: dues en representació de l'alumnat, una en representació de l'exalumnat, dues en representació del personal d'administració i serveis (PAS), dues en representació del personal docent i investigador (PDI) i una en representació d'expersonal docent i investigador. D'aquesta manera s'ha pretès que la resta de persones de la comunitat universitària s'hi puguin identificar, no sols amb aquelles persones pertanyents al mateix col·lectiu, sinó també a partir de la seva fase vinculada a allò que significa o li aporta el voluntariat, la seva edat o altres aspectes.

La campanya s'ha pensat des de l'inici per adaptar-se a diferents formats tant físics com digitals, per tal d'arribar al conjunt de la comunitat universitària i animar-la a participar i apuntar-se al Portal. Es pot veure el conjunt de les imatges de la campanya per al conjunt de suports a l'annex 1, i a continuació en fem un breu resum:

- Impressió de **10 plafons a doble cara** de gran format (100 × 200 cm) sobre un suport autònom que s'han instal·lat de forma permanent als diferents edificis del campus universitari i a l'edifici Sa Riera, Palma.

- Realització de dues campanyes quinzenals de presència a les **marquesines** de les parades de busos de Palma, principalment, i Manacor, Inca, Calvià, Menorca i Eivissa. Aquestes campanyes es dugueren a terme del 19 de setembre al 2 d'octubre, la primera; i del 31 d'octubre al 13 de novembre, la segona; i en cadascuna d'elles es tingueren 15 ubicacions distribuïdes arreu de les Illes.

- Adaptació i difusió a les **pantalles informatives de la TVUIB**, sistema que permet tenir presència permanent i rotativa dels diferents testimonis de la campanya a les televisions instal·lades als diferents edificis de la Universitat i que informen de les novetats i els esdeveniments relacionats amb la UIB.

- Adaptació tant per a la portada o capçalera de Facebook com per a la realització de les publicacions.

- Adaptació tant per a la portada o capçalera de Twitter com per a la realització de les publicacions.

- Adaptació i impressió de 1.500 unitats d'un quadern de petit format (90 × 140 mm), principalment dirigit al personal d'administració i serveis, per ser lliurat durant la difusió i informació del Portal de voluntariat UIB als diferents serveis i oficines de la UIB per tal de motivar a la participació.

4. Projectes de cooperació universitària al desenvolupament de la UIB

4.1. XIII Convocatòria d'ajuts per a projectes de cooperació universitària al desenvolupament

En el marc de la XIII Convocatòria d'ajuts per a projectes de cooperació universitària al desenvolupament (CUD) s'han executat dotze (12) projectes finançats per un import total de 97.550 euros (50.000 euros a càrrec del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació; i 47.550 euros a càrrec de la partida que la UIB destina a cooperació universitària al desenvolupament).

En aquesta convocatòria, que pretén facilitar la participació directa i activa dels membres de la comunitat universitària amb la seva contribució efectiva per millorar les condicions de vida i de treball de les poblacions dels països empobrits, hi han participat vuitanta-i-tres (83) membres de la comunitat universitària entre PDI (54), PAS (5) i alumnat (24) i cinquanta-sis (56) membres de les tretze (13) contraparts sòcies ubicades en cinc (5) països diferents, així com queda resumit a la taula de més avall (la modalitat I és d'un any de durada i la modalitat II és de dos anys).

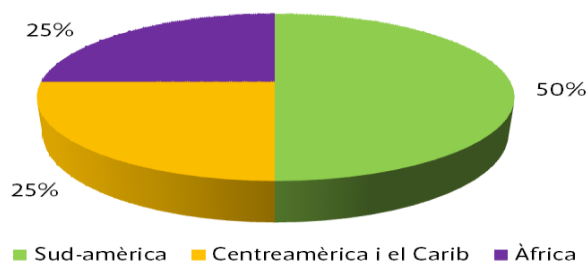
De manera que dels dotze (12) projectes CUD executats, set (7) han estat d'un any de durada, amb data de finalització el 30 de setembre de 2017, i cinc (5) de dos anys de durada, amb data de finalització el 30 de setembre de 2018; els podem classificar en diferents àmbits sectorials: socioambiental (4), socioeducatiu (3), tecnologies de la informació i les comunicacions (2), turisme responsable (2) i salut (1).

Responsables i departaments	Projectes CUD	Països i modalitats	Contraparts sòcies i ajuts concedits per a finançament
Javier Gulías Departament de Biologia	Enfortiment de capacitats científiques en ecofisiologia de plantes i implementació de processos d'investigació en patrons fisiològics i funcionals de plantes natives i endèmiques com a valors objecte per a la conservació de la biodiversitat dels erms andins	COLÒMBIA Modalitat I	Universitat de Nariño 5.300 euros en el marc del conveni signat amb el Govern de les Illes Balears
Edwin Palacio Departament de Química	Cap a un desenvolupament sostenible a Colòmbia: el monitoratge ambiental com a ruta cap a la gestió integral dels recursos naturals a la zona rural de la vall del Cauca (Colòmbia)	COLÒMBIA Modalitat I	Universitat Cooperativa de Colòmbia - Seu de Cali 6.800 euros en el marc del conveni signat amb el Govern de les Illes Balears
Cristina S. Manresa Departament de Ciències Matemàtiques i informàtica	Disseny d'experiències interactives dirigides al benestar de persones amb necessitats especials	COLÒMBIA Modalitat II	Universitat de Cauca i Universitat de San Buenaventura 10.900 euros del pressupost propi UIB

Antoni Jaume Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica	People4sickleemia: eina web perquè els internautes cooperin en el diagnòstic de la <i>sickleemia</i>	CUBA Modalitat I	Universitat d'Orient 4.950 euros en el marc del conveni signat amb el Govern de les Illes Balears
Carme Ramis Departament de Psicologia	Formació i desenvolupament de competències laborals en el sector turístic, fase II	CUBA Modalitat I	Universitat de Camagüey 6.400 euros en el marc del conveni signat amb el Govern de les Illes Balears
Carme Rosselló Departament de Química	Aplicació de noves tecnologies a la revaloració de residus lignocel·lulòsics agroindustrials	CUBA Modalitat II	Universitat de Camagüey 5.000 euros (Govern de les Illes Balears) i 7.000 euros (segon any pressupost propi UIB)
Joan Estrany Departament de Geografia	Erosió i processos de transport de sediments: anàlisi modelada a diferents escales de la capçalera de captació del riu Oum Erbia, al Gran Atlas Central del Marroc	MARROC Modalitat I	Universitat Soldà Moulay Slimane 6.300 euros en el marc del conveni signat amb el Govern de les Illes Balears
Raül López Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació	Seminari de formació de formadors i orientació psicopedagògica de la comunitat educativa al centre per a nins i nines sords d'Effetah de Tànger: fase d'intervenció	MARROC Modalitat I	Centre educatiu per a nins sords Effetah 4.300 euros en el marc del conveni signat amb el Govern de les Illes Balears
Marta Jacob Departament d'Economia Aplicada	Enfortiment de l'economia agrària de les comunitats de la regió de Souss-Massa mitjançant la identificació i l'aprofitament de les sinergies amb el desenvolupament turístic	MARROC Modalitat I	École Nationale de Commerce et de Gestion, Universitat Ibn Zohr 5.500 euros en el marc del conveni signat amb el Govern de les Illes Balears
Berta Artigas Departament d'Infermeria i Fisioteràpia	Benestar i qualitat de vida de la població de Guaranda: cap a la cobertura universal de la salut	EQUADOR Modalitat II	Universitat Estatal de Bolívar 13.500 euros del pressupost propi UIB
Maria Antònia Gomila Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques	Projecte de capacitació i desenvolupament comunitari (barri Mónica Zapata de Piura, Perú)	PERÚ Modalitat II	Centro de Apoyo a Niños/as Adolescentes Trabajadores (CANAT) 10.600 euros del pressupost propi UIB

Sebastià Verger Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació	Intervenció, formació i investigació en contextos hospitalaris a través de la col·laboració: Aprendo Contigo i INeDITHOS	PERÚ Modalitat II	Associació Aprendo Contigo 5.450 euros (primer any Govern de les Illes Balears) i 5.550 euros (segon any pressupost propi UIB)
--	--	----------------------	---

Pel que fa a la localització geogràfica, dels dotze (12) projectes CUD executats, el 50% s'ha dut a terme a Sud-amèrica i la resta, repartits a parts iguals entre el Carib i el nord d'Àfrica:

A continuació es detallen els diferents projectes finançats en el marc d'aquesta convocatòria:

COLÒMBIA

Enfortiment de capacitats científiques en ecofisiologia de plantes i implementació de processos d'investigació en patrons fisiològics i funcionals de plantes natives i endèmiques com a valors objecte per a la conservació de la biodiversitat dels erms andins

Responsable: Javier Gulías León, professor del Departament de Biologia.

Equip: Jaume Flexas, Jeroni Galmés, M. José Clemente, Xurxo Gago i Miquel Àngel Conesa, de la UIB; i M. Elena Solarte, Sandra Milena Armero, Yisela Solarte, Nayibe Hernández, Ayda Elena Baca, Ayda Lucia Patiño i Felipe Benavides, de la Universitat de Nariño.

Contrapart: Universitat de Nariño.

Ubicació: Colòmbia.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2017).

Objectiu general: Enfortir el coneixement teòric i pràctic d'estudiants i docents del grup d'investigació Biologia d'ermassos i ecosistemes andins de la Universitat de Nariño en tòpics d'ecofisiologia de plantes; així com la implementació de processos d'investigació per completar buits d'informació sobre patrons fisiològics i funcionals de plantes d'ermàs natives, endèmiques i amenaces com una contribució a la conservació de la biodiversitat d'aquest ecosistema en el Departament de Nariño.

Objectius específics:

- Realitzar un suport educatiu al Màster en Ciències Biològiques de la Universitat de

Nariño.

- Coassessorar en l'elaboració d'una proposta de tesi de màster i dues propostes de pregrau d'ecofisiologia vegetal.
- Realitzar un cribratge de patrons ecofisiològics i funcionals d'espècies vegetals natives, endèmiques o amb algun grau d'amenaça en el complex dels ermassos La Cocha-Patascoy (Departament de Nariño).

Quantitat assignada: 5.300 euros, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: Una vegada executat el projecte, s'assoleixen pràcticament tots els objectius plantejats inicialment i es duen a terme les activitats previstes. D'aquesta manera es realitzaren les tasques d'elaboració conjunta d'un programa per a l'assignatura Ecofisiologia Vegetal dins el Màster en Biologia de la Universitat de Nariño; es dugueren a terme les visites del professorat i alumnat de la universitat contrapart a la UIB per completar l'intercanvi científic i metodològic en tècniques d'estudi ecofisiològiques; es dugueren a terme les assessories de recerca per a treballs de tesi de màster i de treball de pregrau; i es dugueren a terme els treballs de camp per a la identificació d'espècies natives o endèmiques amb algun grau d'amenaça al complex d'erms La Cocha Patascoy; així com un intercanvi de capacitats tècniques i metodològiques d'ecofisiologia i treball de camp d'investigadors/es entre les dues institucions. Amb el conjunt de les activitats dutes a terme s'ha incorporat la recerca en l'àmbit de l'ecofisiologia de plantes endèmiques dels ecosistemes d'erms que poden ser més vulnerables i que podran incorporar-se a mitjà termini en els plans de conservació i maneig sostenible de la biodiversitat en la regió.

Durant l'execució del projecte el responsable del projecte sol·licità l'increment del nombre de desplaçaments de les persones membres de la contrapart sòcia a la UIB (es passà d'un a dos) i la realització del desplaçament del responsable del projecte fora dels terminis d'execució de la convocatòria i a càrrec d'altres fons de finançament aconseguits posteriorment, aspectes que aprovà la comissió de seguiment.

Cap a un desenvolupament sostenible a Colòmbia: el monitoratge ambiental com a ruta cap a la gestió integral dels recursos naturals a la zona rural de la vall del Cauca (Colòmbia)

Responsable: Edwin Palacio, personal d'administració i serveis del Departament de Química.

Equip: Víctor Cerdà, Laura Ferrer i Esteve Gomila, de la UIB; Diana Caicedo i Josefina de Llano, de la Universitat Cooperativa de Colòmbia; i Edgar López, de la Corporación Vallecaucana de las Cuencas Hidrográficas y el Medio Ambiente.

Contrapart: Universitat Cooperativa de Colòmbia (Cali)

Ubicació: Cali, Colòmbia

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2017)

Objectius: Transferència de coneixement per enfortir els programes educatius i de gestió ambiental en zones rurals de la Universitat Cooperativa de Colòmbia, així com l'accessibilitat a tecnologia analítica per al monitoratge de paràmetres de qualitat de mostres ambientals a la zona rural de la vall del Cauca (Colòmbia).

Objectius específics:

- Identificar necessitats del grup local i de l'estat ambiental de la zona rural.
- Aconseguir enfortiment institucional i transferència de coneixement en la temàtica de monitoratge i vigilància ambiental.
- Diagnosticar l'estat ambiental de les zones rurals a través d'anàlisis químiques.
- Proposar alternatives de monitoratge químic adaptades a les necessitats locals.
- Generar una proposta de gestió ambiental integrada.
- Quantitat assignada: 6.800 euros, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: : Una vegada executat el projecte s'assoleixen pràcticament tots els objectius plantejats inicialment i es duen a terme les activitats previstes. D'aquesta manera, es realitzaren els cursos i presentacions de maneig de residus sòlids, monitoratge ambiental de recursos hídrics i monitoratge ambiental com a ruta cap a la gestió natural integral dels recursos naturals, dut a terme a la UCC; es coordinà la tasca amb l'ens governamental i col·laboradors per tal de seleccionar la zona d'intervenció i selecció de la zona més adequada per realitzar un primer diagnòstic de necessitats d'anàlisi de mostres ambientals; es dugueren a terme treballs de camp per a la presa de mostres, la corresponent anàlisi i la capacitació en tècniques adaptades; i es dugueren a terme contactes amb altres institucions d'educació superior i administracions públiques per tal de sumar esforços i sinergies al projecte actual. Atès que és la primera actuació de l'equip UIB amb la contrapart sòcia i entitat col·laboradora, es pot valorar satisfactòriament la seva implicació en el projecte. D'igual manera, les comunitats directament afectades per la mineria il·legal han trobat pertinent el projecte i s'hi han mostrat interessades.

Disseny d'experiències interactives dirigides al benestar de persones amb necessitats especials

Responsable: Cristina Manresa Yee, professora del Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica.

Equip: Ramon Mas, Francisco J. Perales, Javier Varona, Immaculada Riquelme, Maria Francesca Roig, Silvia Ramín, Camila Pérez, Eric Rosselló i Yolanda Alemany, de la UIB; César Collazos, Julio Hurtado, Gloria Daza i Leandro Flórez, de la Universitat de Cauca; Luis Merchán, Sandra Cano i Víctor Peñeñory, de la Universitat de San Buenaventura; i Andrés Solano, de la Universitat Autònoma d'Occident (Cali).

Contrapart: Universitat de Cauca – Universitat de San Buenaventura

Ubicació: Colòmbia

Durada: 2 anys (fins al 30 de setembre de 2018)

Objectius: Dissenyar experiències interactives que ajudin a millorar el benestar de les persones amb necessitats especials.

Objectius específics:

- Formació bidireccional i investigació.
- Experiències interactives en educació.
- Experiències interactives en salut.
- Experiències interactives emocionals.

Quantitat assignada: 10.900 euros, de la partida per a cooperació universitària al desenvolupament del pressupost de la UIB.

Resultats assolits: El present projecte, de modalitat II (2 anys de durada), s'ha executat en el seu primer any, durant el curs acadèmic 2016-2017, segons el que s'havia previst i comptant amb l'estada formativa a la UIB, durant un mes i mig, de Víctor Peñeñory i Sandra Cano, de la Universitat de San Buenaventura. Durant aquest període s'han desenvolupat projectes dins l'assignatura optativa «Disseny d'experiències per a persones amb necessitats especials»; s'han desenvolupat projectes de l'assignatura Circuits Digitals de programes d'enginyeria multimèdia orientats a implementació de sistemes interactius sonors per a nins i nines amb necessitats especials a la USB-Cali; s'ha dissenyat un joc seriós per a l'estimulació auditiva basat en les claus Fitzgerald per a nins de l'Instituto Ciegos y Sordos del Valle del Cauca; s'ha dissenyat un portal web per a l'ensenyança de les matemàtiques a nins sords; i s'ha dissenyat un sistema interactiu per a l'ensenyança del pensament computacional a nins amb implants coclears i altres col·lectius amb necessitats educatives especials. Aquestes i altres tasques i dissenys es continuaran durant el segon any d'execució del projecte, durant el curs acadèmic 2017-18.

People4sicklemlia: eina web perquè els internautes cooperin en el diagnòstic de la sicklemlia

Responsable: Antoni Jaume i Capó, professor del Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica.

Equip: Manuel González, Gabriel Moyà, Josep Maria Buades i Arnau Mir, de la UIB; Silena Herold, Adolfo Fernández, Wilkie Delgado i Miriela Escobedo, de la Universitat d'Orient; i Arquímedes Montoya, de l'Hospital General Dr. Juan Bruno Zayas Alfonso.

Contrapart: Universitat d'Orient.

Ubicació: Santiago de Cuba, Cuba.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre 2017).

Objectius: Formació i investigació avançada per a la implementació d'un prototip d'eina web perquè els internautes cooperin en el diagnòstic de la *sicklemlia*.

Objectius específics:

- Formació i investigació avançada en tècniques de processament i anàlisi d'imatges per a la implementació d'una eina web perquè els internautes cooperin per al diagnòstic de la *sicklemlia*.
- Avaluar el prototip quant al diagnòstic de la *sicklemlia*.

Quantitat assignada: 4.950 euros, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: Una vegada executat el projecte s'assoleixen pràcticament tots els objectius plantejats inicialment i es duen a terme les activitats previstes. Amb la finalitat de treballar l'eina web per a la col·laboració dels internautes en el diagnòstic de la *sicklemlia* mitjançant l'anàlisi d'imatges, s'ha continuat amb la formació en computació basada en humans, s'ha complementat la formació en mètodes automàtics d'anàlisi d'imatges; s'ha implementat un prototip de computació basada en humans per a la *sicklemlia*; i s'ha actualitzat el data set d'imatges mèdiques de pacients. En el marc del projecte i en l'àmbit acadèmic, s'ha defensat una tesi de màster, s'ha predefensat una tesi doctoral i s'han presentat dos treballs de fi de grau i dos treballs a revistes d'impacte; i les persones de la contrapart sòcia han rebut diferents premis de reconeixement de la seva tasca de recerca a Cuba.

El projecte ha complert les expectatives i necessitats expressades per la contrapart, i destaca la preparació de joves investigadors/es de postgrau i la introducció en cursos optatius que pertanyen a les carreres i el màster relatiu a Ciències de la Computació a la contrapart sòcia, a més de la corresponent coordinació amb l'Administració pública sanitària cubana per a la introducció d'eines amb els mètodes obtinguts dins el procés d'atenció als pacients.

Formació i desenvolupament de competències laborals en el sector turístic, fase II

Responsable: Carme Ramis Palmer, professora del Departament de Psicologia.

Equip: Esther Garcia-Buades, Maria Antònia Manassero, Silvia Ortiz i Margalida Payeras, de la UIB; i Ethel Ramírez, del Centro de Estudios Multidisciplinarios del Turismo (CEMTUR) de la Universitat de Camagüey.

Contrapart: Universitat de Camagüey.

Ubicació: Cuba.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2017).

Objectius: Iniciar un projecte formatiu en competències socioemocionals per a la millora de la qualitat del servei en el sector turístic de Camagüey.

Objectius específics:

- Preparació de la posada en marxa del projecte formatiu, comptant amb la revisió i discussió dels resultats obtinguts en l'estudi anterior.
- Identificació i descripció general de l'acció formativa: descripció de les competències socioemocionals a entrenar i indicadors d'avaluació; i sessions d'entrenament a partir dels perfils competencials del personal d'hoteleria.
- Descripció detallada del Pla formatiu, i elaboració de les línies bàsiques, que han d'incloure les sessions d'entrenament per als programes de formació en competències, especialment les relacionades amb la gestió d'emocions i la satisfacció d'expectatives en les organitzacions turístiques.
- Promoure l'intercanvi entre especialistes espanyols i cubans sobre les competències per al treball emocional en el personal de servei.
- Publicació dels resultats tant en àmbits acadèmics com organitzatius.

Quantitat assignada: 6.400 euros, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: Una vegada executat el projecte, s'assoleixen pràcticament tots els objectius plantejats inicialment i es duen a terme les activitats previstes. D'aquesta manera, s'han realitzat tasques de revisió bibliogràfica sobre la temàtica, s'han preparat i realitzat *focus-group* al CEMTUR entre professionals i persones de diferents entitats públiques del turisme a Camagüey; s'ha dissenyat un programa de formació de tallers en les diferents competències detectades; s'ha treballat i realitzat una formació en la metodologia a seguir i puntuació de les competències socioemocionals a incloure en el programa; i s'han dut a terme gestions per a la seva inclusió dins el programa formatiu curricular dels programes de postgrau actuals. Algunes de les activitats inicialment previstes, que havien de dur-se a terme durant l'estada de la responsable del projecte a Cuba, no es varen poder dur a terme per la coincidència amb l'arribada de l'huracà Irma. Per part seva, la contrapart valora positivament el projecte, ja que aporta noves idees conceptuals relacionades amb la formació i el desenvolupament del capital humà sota l'enfocament de competències socioemocionals relacionades amb les exigències de la qualitat percebuda, que repercuteix en la millora de les expectatives laborals de les persones treballadores del servei de l'hoteleria i, en conseqüència, en el desenvolupament de la destinació turística com a zona no consolidada.

Aplicació de noves tecnologies a la revaloració de residus lignocel·lulòsics agroindustrials

Responsable: Carme Rosselló Matas, professora del Departament de Química.

Equip: Susana Simal, Antoni Femenia i Valeria Eim, de la UIB; i Luis Eduardo Guerra, Erenio González, Isnel Benites, José A. León, Enrique Molina, Inés Sananastasio i Amaury Pérez, de la Facultat de Química de la Universitat de Camagüey.

Contrapart: Universitat de Camagüey

Ubicació: Camagüey, Cuba

Durada: 2 anys (fins al 30 de setembre de 2018)

Objectius: Contribuir a la disminució dels consums d'agents químics agressius mitjançant l'ús de noves tecnologies (pretractaments assistits per ultrasons) en la matèria primera lignocel·lulòsica que coajudin a impulsar la iniciativa productiva, generin oportunitats d'ocupació local i disminueixin els impactes ambientals sobre les comunitats on es desenvolupen les activitats productives.

Objectius específics:

- Avaluar, a escala de laboratori, la influència de diferents condicions d'operació sobre pretractaments àcids al bagàs de canya de sucre utilitzant complementàriament ultrasons d'alta potència.
- Modelitzar el procés d'obtenció de productes d'elevat valor afegit a partir de la utilització de simuladors de processos, explorant diferents configuracions de processos.
- Capacitar, amb diferents accions formatives, els directius de l'empresa Azcuba territorial i governs locals en les noves oportunitats de diversificació trobades en el projecte.
- Dissenyar i impartir el curs «Noves oportunitats per a la revaloració de residus lignocel·lulòsics agroindustrials».

Quantitat assignada: 12.000 euros (dels quals 5.000 són en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament, per al primer any d'execució; i 7.000 són a càrrec de la partida per a cooperació universitària al desenvolupament del pressupost de la UIB, per al segon any d'execució).

Resultats assolits: El present projecte de modalitat II (dos anys de durada) ha dut a terme les activitats executades fins al 30 de setembre de 2017 en el marc del present conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament. Durant el primer any d'execució del projecte s'ha treballat en la consecució dels objectius plantejats inicialment i s'han dut a terme les activitats previstes. D'aquesta manera s'han definit les pautes generals d'experimentació, així com dels dissenys particulars i reactius requerits; s'han realitzat recerques bibliogràfiques per donar suport al disseny; s'han dut a terme treballs de laboratori, realitzant mesures exploratòries i de resposta a l'objectiu plantejat; s'han analitzat els resultats experimentals obtinguts; s'ha procedit a la modelització matemàtica del procés d'extracció; i s'han dissenyat accions de capacitació adaptades. Els resultats obtinguts fins al moment fan preveure un impacte directe en la reanimació econòmica de les comunitats camperoles dedicades a l'agroindústria sucrera.

MARROC

Erosió i processos de transport de sediments: anàlisi modelada a diferents escales de la capçalera de captació del riu Oum Erbia, al Gran Atlas Central del Marroc

Responsable: Joan Estrany Bertos, professor del Departament de Geografia.

Equip: Laura Ferrer, Maurici Ruiz, Aleix Calsamiglia, Josep Fortesa, Julián García-Comendador i Bartomeu Alorda, de la UIB; Hanane Reddad, Yakhia el Khalki, Mohamed El Ghachi, Nadia Ennaji i Hasan Ouakhir, de la Universitat Soldà Moulay Slimane.

Contrapart: Universitat Soldà Moulay Slimane

Ubicació: Gran Atlas Central, Marroc

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2017)

Objectius: Quantificar l'erosió que afecta una conca localitzada a l'est de Beni Mellal (Marroc) utilitzant un enfocament integrat com el modelat numèric (connectivitat i el model WEPP) i el treball de camp experimental (tècniques de caiguda de radionucleics).

Objectius específics:

- Establir l'índex de connectivitat dels sediments creant mapes de cada captació a partir d'imatges de satèl·lit, imatges de drons i fotografies aèries per seleccionar cinc àrees de punts calents representatives de la dinàmica d'erosió en l'àrea d'estudi.
- Estimar les taxes potencials d'erosió en aquestes àrees de zones calentes mitjançant l'aplicació del model WEPP (Water Erosion Prediction Project).
- Estimar les taxes d'erosió d'aquestes àrees de punts calents mesurant els radionucleics en terra i l'ús de models adaptats.
- Transferència de coneixements a través d'un taller titulat «Treball de camp i tècniques de mostratge per avaluar processos hidrològics i geomorfològics a escala de captació».

Quantitat assignada: 6.300 euros, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: Una vegada executat el projecte, s'assoleixen pràcticament tots els objectius plantejats inicialment i es duen a terme les activitats previstes. D'aquesta

manera, s'han realitzat treballs de camp de forma intensiva durant l'estada de l'equip de la UIB al Marroc, conjuntament amb l'equip de la contrapart sòcia, per a la recollida de mostres d'àrees font de sediment i en àrees de canal per tal de determinar l'origen dels materials i les dinàmiques de transport de sediment a la conca de Lekbab, així com l'extracció de testimonis per a l'estimació de taxes d'erosió i deposició; s'ha impartit a la Universitat Soldà Moulay Slimane un seminari de «Treball de camp i tècniques de mostreig per a l'avaluació de processos hidrològics i geomorfològics a escala de conca»; s'han transferit mètodes i tècniques de camp per a l'estudi de processos d'erosió i de transport de sediments; i la UIB ha creat un visor cartogràfic amb tota la informació disponible per facilitar la presa de decisions respecte al disseny experimental de recollida de mostres i vols de dron a les àrees d'estudi seleccionades. Per altra banda, dos estudiants de doctorat de la universitat contrapart han realitzat una estada formativa a la UIB en la qual s'ha dut a terme l'anàlisi geoquímica i de radioisòtops de les mostres recollides al Marroc; i s'han après tècniques instrumentals de monitoratge d'aigua i sediment a sistemes fluvials, així com de models de massa per a l'estimació de taxes d'erosió i deposició. Es poden valorar molt positivament els resultats i el treball dut a terme per ambdós equips.

Seminari de formació de formadors i orientació psicopedagògica de la comunitat educativa al centre per a nins i nines sords d'Effetah de Tànger: fase d'intervenció

Responsable: Raül López Penadès, professor del Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació.

Equip: Lucía Buil, Herminio Domingo, María José Fernández i Berta Domingo, de la UIB; i M. Francisca Sánchez, del Centre Effetah.

Contrapart: Centre educatiu per a nins sords Effetah

Ubicació: Tànger, Marroc

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2017)

Objectius: Millorar les eines metodològiques de l'equip educatiu per a nins i nines sords d'Effetah.

Objectius específics:

- Oferir eines metodològiques per millorar la pràctica docent de l'equip educatiu del centre.

- Proporcionar nous enfocaments didàctics per treballar a l'aula de manera col·laborativa a partir de projectes.
- Replantejar continguts específics relacionats amb les noves metodologies d'ensenyament-aprenentatge en alumnes sords amb implant coclear.
- Reforçar la importància d'educar en els valors relacionats amb els continguts dels eixos transversals.

Quantitat assignada: 4.300 euros, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: Una vegada executat el projecte s'assoleixen pràcticament tots els objectius plantejats inicialment i es duen a terme les activitats previstes. D'aquesta manera, s'han realitzat tasques de coordinació i preparació conjunta de la formació a impartir al personal docent i de suport del centre Effetah durant la visita de l'equip de la UIB a la contrapart sòcia; s'ha impartit formació referent a la introducció dels conceptes d'aprenentatge significatiu i per descobriment, l'explicació del funcionament dels implants coclears i els aspectes metodològics més importants a tenir en compte a l'aula i l'aprenentatge cooperatiu i dinàmiques per aplicar-ho dins l'aula; igualment s'ha impartit formació inicial en l'ús de tauletes com a eina de treball dins l'aula i com a instrument per cooperar i construir aprenentatges. Les intervencions proposades han engrescat l'equip docent per portar a terme estratègies metodològiques no utilitzades de forma habitual a l'aula i han reafirmat l'actitud i el compromís de l'equip docent amb la formació permanent i l'actualització psicopedagògica. Durant l'estada de l'equip de la UIB al Marroc, també s'han dut a terme diferents contactes, tant amb universitats locals com amb altres entitats, per tal de fer extensiu el projecte i analitzar possibles futures col·laboracions.

Enfortiment de l'economia agrària de les comunitats de la regió de Souss-Massa mitjançant la identificació i l'aprofitament de les sinergies amb el desenvolupament turístic

Responsable: Marta Jacob Escauriaza, professora del Departament d'Economia Aplicada.

Equip: Antònia Morey, Margalida Payeras, Margalida Aguiló i Marta Jacob, de la UIB; Rachid Oumlil, Aziz Sair, Abdelaziz Bendou, Barakate Ouafae i Habiba Moussadak, de l'École Nationale de Commerce et de Gestion (National School of Business and Management); i Khadija El Mamoun, de la Xarxa de Desenvolupament de Turisme Rural.

Contrapart: École Nationale de Commerce et de Gestion (National School of Business and Management), Universitat Ibn Zohr

Ubicació: Agadir, Marroc

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2017)

Objectius: Identificar amb els actors locals les millors opcions de diversificació i enfortiment del teixit econòmic de les poblacions rurals de la regió de Souss-Massa mitjançant la potenciació i l'aprofitament de les sinergies possibles entre l'agricultura de la zona, el medi ambient de la regió i el desenvolupament turístic; contribuir a crear oportunitats per a les dones del món rural i formar personal tècnic, de cooperatives agrícoles i universitari en temes de promoció i gestió de la innovació en turisme.

Objectius específics:

- Viabilitzar l'agricultura aprofitant el mercat turístic, amb política de qualitat (producció orgànica) i denominació d'origen (certificació).
- Aprofitar el potencial ecoturístic de la regió de Souss-Massa i oferir als visitants/turistes serveis lligats als recursos naturals, l'agricultura, la cultura, la història i els paisatges de la regió.
- Sensibilitzar les cooperatives agrícoles sobre la importància d'una eficient gestió dels residus biodegradables generats a les àrees turístiques com Agadir, per a la producció d'adobs orgànics.
- Proveir el turisme de sol i platja d'una gastronomia local de qualitat, i millorar el metabolisme ambiental de l'activitat turística a través del reciclatge dels residus orgànics que genera.
- Contribuir a crear oportunitats per a les dones del món rural, amb la sensibilització de la inclusió d'una quota de participació femenina per fomentar la igualtat de gènere, de forma que també es puguin beneficiar de les sinergies entre agricultura i desenvolupament turístic.
- Identificar vies per poder oferir experiències al turista en entorns rurals i agrícoles.
- Formar en gestió de la innovació en turisme.

Quantitat assignada: 5.500 euros, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: Una vegada executat el projecte, s'assoleixen pràcticament tots els objectius plantejats inicialment i es duen a terme les activitats previstes. D'aquesta manera, s'han realitzat reunions i trobades de feina amb diferents responsables acadèmics, polítics i empresarials en l'àmbit del turisme a la zona d'intervenció; s'ha dut a terme un seminari d'innovació i turisme per a professorat i alumnat de la universitat contrapart i altres accions formatives en format de *workshop* amb col·lectius agrupats en cooperatives locals a Agadir; s'han donat a conèixer bones pràctiques en l'àmbit del turisme a les Illes Balears a les persones de la contrapart sòcia que ha realitzat una estada formativa a la UIB, així com s'han donat a conèixer diverses iniciatives locals basades en el valor afegit dels recursos naturals, l'agricultura, la cultura, la història i els paisatges de la regió; i s'han facilitat espais de discussió i d'identificació de sinergies entre turisme i agricultura, analitzant els seus beneficis i les dificultats a l'hora d'implementar-les. Es valora positivament el diagnòstic del sector de l'agroturisme, atès que s'han analitzat les debilitats, oportunitats, fortaleces i amenaces al qual està sotmès, i tenint en compte que el sector turístic és un vector de desenvolupament, font principal d'inversió i de generació d'ocupació per al Govern del Regne de Marroc.

EQUADOR

Benestar i qualitat de vida de la població de Guaranda: cap a la cobertura universal de la salut

Responsable: Berta Artigas Lelong, professora del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia.

Equip: Miquel Bennàsar, Ester Sánchez, Mireia Guillèn i Antoni Cladera, de la UIB; Belén Matesanz, de Metges del Món; Mariela Gaibor, Mary Mosso, Eduardo Calles, Esthela Guerrero i Patricia Guerralo, de la Universitat Estatal de Bolívar; i Blanca Llumiguano, del Ministerio de Salud Pública (Guaranda).

Contrapart: Universitat Estatal de Bolívar

Ubicació: Guaranda, Equador

Durada: 2 anys (fins al 30 de setembre de 2018)

Objectius: Identificar les barreres i els facilitadors per a l'accés als serveis de salut i la qualitat de vida de la població en situació de vulnerabilitat de Guaranda.

Objectius específics:

- Analitzar la cobertura que ofereix el servei públic de salut en l'àmbit comunitari de Guaranda a la població vulnerable.
- Dissenyar un qüestionari per analitzar el benestar i la qualitat de vida de la població seleccionada de Guaranda, seguint l'enfocament de Capability Approach (CA) d'Amartya Sen i Martha Nussbaum.
- Analitzar la capacitat real i percebuda que té la població d'estudi per accedir als serveis de salut oferts i utilitzar-los.
- Identificar els actius de salut comunitaris que faciliten l'alfabetització en salut de la població seleccionada i fomenten l'accés al sistema sanitari.
- Dissenyar un curs guia de formació de formadors per al personal professional del sistema sanitari per implementar les millores i/o canvis en l'accés de la població vulnerable al servei de salut.

Quantitat assignada: 13.500 euros, de la partida per a cooperació universitària al desenvolupament del pressupost de la UIB.

Resultats assolits: El present projecte, de modalitat II (2 anys de durada), s'ha executat en el seu primer any, durant el curs acadèmic 2016-17, segons el que s'havia previst i comptant amb l'estada formativa a la UIB de Mariela Isabel Gaibor, degana de la Facultat de Ciències de la Salut i de l'Ésser Humà, i Esthela Guerrero, professora d'Infermeria Comunitària; ambdues de la Universitat Estatal de Bolívar. Durant aquest període s'ha recopilat informació per realitzar l'anàlisi i el diagnòstic de la cartera de salut de Guaranda, a través d'entrevistes dutes a terme amb participació comunitària i grups de discussió, per tal de conèixer la percepció de la població local a l'hora d'accedir als serveis sanitaris i si el que ofereix el sistema sanitari correspon a allò a què la població de Guaranda ha d'accedir. Aquestes i altres tasques es continuaran durant el segon any d'execució del projecte, al llarg del curs acadèmic 2017-18, per tal de millorar en darrer terme el benestar i la qualitat de vida de la població de Guaranda.

PERÚ

Projecte de capacitat i desenvolupament comunitari (barri Mónica Zapata de Piura, Perú)

Responsable: Maria Antònia Gomila Grau, professora del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques.

Equip: Rosario Pozo, Carlos Vecina, Belén Pascual i Miquel Oliver, de la UIB; i Gabriela Renteria, Aura Yarleque, Inés Cornejo, Evelyin Macalupu, Lucero Villegas i Elizabeth Zapata, del Centro de Apoyo a Niños y Adolescentes Trabajadores (CANAT).

Contrapart: Centro de Apoyo a Niños y Adolescentes Trabajadores (CANAT)

Ubicació: Piura, Perú

Durada: 2 anys (fins al 30 de setembre de 2018)

Objectius: Capacitar la comunitat en el lideratge i desenvolupament de projectes socioeducatius que permetin millorar les seves condicions de vida.

Objectius específics:

- Dissenyar un pla de formació específica en desenvolupament comunitari per al personal tècnic de CANAT.
- Proporcionar formació específica als tècnics de CANAT.
- Donar suport a la creació d'un grup motor dins la mateixa comunitat, amb la capacitat d'impulsar el desenvolupament comunitari.
- Elaborar un diagnòstic per a la identificació de les necessitats del barri, a través de la investigació participativa.
- Millorar les estratègies de comunicació del CANAT.
- Donar suport a les relacions entre CANAT, UIB i Universitat Nacional de Piura amb la finalitat de consolidar actuacions conjuntes tant en l'àmbit acadèmic com en el d'implicació de la Universitat Nacional de Piura en els processos de desenvolupament comunitari de la regió.
- Avaluar els resultats i la transferència de coneixements.

Quantitat assignada: 10.600 euros, de la partida per a cooperació universitària al

desenvolupament del pressupost de la UIB.

Resultats assolits: Durant el primer any d'execució del present projecte, de modalitat II (2 anys de durada), s'han donat dificultats per a la realització de les tasques previstes per mor de la situació d'emergència causada per les inundacions que va patir la zona de Piura i que varen impossibilitar la realització de qualsevol tasca vinculada amb el present projecte durant els mesos de març, abril i maig de 2017. Aquest fet ha dut l'equip UIB a sol·licitar una pròrroga en l'execució del projecte per tal de dur a terme les activitats previstes i assolir els objectius proposats, més enllà de la data fixada d'acabament, el setembre de 2018, pròrroga que ha estat acceptada.

Intervenció, formació i investigació en contextos hospitalaris a través de la col·laboració: Aprendo Contigo i INeDITHOS

Responsable: Sebastià Verger Gelabert, professor del Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació.

Equip: Begoña de la Iglesia, M. Dolors Forteza, Francesca Negre, Adolfin Pérez, Maria Rosa Rosselló, Bárbara de Benito, Berta Paz, Ana Cañas, Joan Josep Rosselló, Joan Vidal, Delia Cristina Duscú, Marta Egidos, Neus Mas, Jessica Stucki, Joan Lluç Moragues, Marina Pizà, Cristina Rafael, Laia Riera, Marta Rotger, Michelle Salinas i Maria M. Roca, de la UIB; i Karin Peter, Carmen Esquivel, Víctor Hugo Chauca, Pamela Vargas, Carla Cavassa, Claudia Bernales, Yvette Muñoz, Mariella Mendoza i Milagros Herrera, d'Aprendo Contigo.

Contrapart: Associació Aprendo Contigo

Ubicació: Lima, Perú

Durada: 2 anys (fins al 30 de setembre de 2018)

Objectius: Dissenyar i implementar un programa basat en la col·laboració i la transferència de coneixement que permeti millorar la intervenció psicopedagògica que es realitza amb els nins hospitalitzats, la formació i motivació del voluntariat participant i la investigació sobre la qualitat de vida dels pacients d'ambdues entitats (AC i INeDITHOS).

Objectius específics:

- Dissenyar i implementar activitats de formació dirigides al voluntariat participant, potenciant la utilització dels entorns virtuals d'aprenentatge.
- Avaluar l'impacte del «desgast per empatia» que es dona entre el voluntariat, amb la intenció de mantenir i millorar la seva permanència a les dues entitats.
- Implementar un programa d'intervenció ludicoeducativa a través de recursos tecnològics dirigit als nins i nines hospitalitzats/des d'ambdues entitats.
- Dissenyar i implementar un programa de comunicació i intercanvi d'experiències entre els nins i les nines que viuen a l'UCI dels hospitals INSN (Instituto Nacional de Salud del Niño) i Son Espases.
- Identificar la incidència de la pedagogia hospitalària en la qualitat de vida dels infants i joves hospitalitzats.
- Iniciar un programa d'assessorament psicològic a partir de l'experiència d'AC per tal de facilitar recursos i estratègies a INeDITHOS per donar resposta a situacions delicades tant del voluntariat com dels infants participants.
- Donar visibilitat al treball realitzat conjuntament a través d'articles científics.

Quantitat assignada: 11.000 euros (dels quals 5.450 són en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament, per al primer any d'execució; i 5.550 són a càrrec de la partida per a cooperació universitària al desenvolupament del pressupost de la UIB, per al segon any d'execució).

Resultats assolits: Amb el present projecte de modalitat II (dos anys de durada) s'han dut a terme les activitats executades fins al 30 de setembre de 2017 en el marc del present conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament. Durant el primer any d'execució del projecte s'ha treballat en la consecució dels objectius plantejats inicialment i s'han dut a terme les activitats previstes: la realització d'un estudi per identificar les necessitats formatives en ambdues entitats; s'ha dissenyat un pla de formació a partir de les necessitats identificades; s'ha potenciat la utilització de la plataforma Moodle per facilitar la formació i la col·laboració entre ambdues entitats; s'ha continuat treballant en la creació d'un centre de recursos tecnològics per posar a disposició dels infants hospitalitzats; s'ha dut un procés d'identificació i avaluació d'apps amb finalitats educatives adequades al perfil de les persones destinatàries i la utilització d'eines web 2.0 per facilitar el contacte entre elles; s'ha treballat per avaluar l'impacte del «desgast per empatia» entre el voluntariat, adaptant qüestionaris i realitzant grups de discussió per mesurar-lo.

Durant l'execució dels projectes i una vegada finalitzats, l'OCDS n'ha fet el seguiment i l'avaluació. Al llarg de la implementació dels projectes s'han dut a terme reunions amb el professorat responsable per garantir-ne la bona marxa i per garantir el coneixement de les dificultats existents i l'evolució de les accions durant la seva execució.

Una vegada lliurades les memòries finals, fets els tancaments tècnics i econòmics dels respectius projectes, s'ha avaluat la bona gestió i consecució dels objectius plantejats als projectes de cooperació universitària al desenvolupament.

D'igual manera s'ha publicat la XIV Convocatòria d'ajuts, entre el 15 de juny i el 15 de juliol de 2017.

4.2. Accions en xarxa

Xarxa Vives d'Universitats (XVU): Fisiàfrica

Durant aquest curs acadèmic s'ha executat un programa de cooperació de la Xarxa Vives d'Universitats (XVU) amb institucions educatives de Moçambic, Gàmbia i Ghana anomenat Fisiàfrica, en què la UIB participa, que va obtenir una subvenció de l'AECID i compta amb cofinançament de fons propis. El projecte, que va rebre 101.450 euros d'ajut per part de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), ha cercat l'enfortiment dels sistemes de salut d'aquests països entre 2014 i 2016. Fisiàfrica ha comptat amb la participació de les universitats Miguel Hernández d'Elx, Girona, Lleida, Illes Balears i Vic-Central de Catalunya. També hi han participat diferents òrgans locals, com l'Institut Superior de les Ciències de la Salut de Moçambic, el Ministeri de Salut de Moçambic (MISAU) i la Universitat de Gàmbia.

A través de la capacitat de fisioterapeutes, el programa ha pretès contribuir a la reducció de les limitacions funcionals de la població. Aquestes limitacions i discapacitats, en general conseqüència de malalties i traumatismes totals o parcialment corregibles, constitueixen una causa important de pobresa i un obstacle per al desenvolupament. Com a objectius

secundaris del programa s'ha previst la creació i implementació d'estudis universitaris de Fisioteràpia, amb les competències i habilitats adaptades. D'una banda, a l'espai europeu d'educació superior (EEES), i de l'altra, al context sociosanitari local, és a dir, als problemes de salut prevalents, a les condicions sociopolítiques i als recursos locals disponibles.

5. Projecció de l'OCDS a l'exterior

Durant el curs acadèmic 2016-17 s'ha seguit treballant per donar a conèixer les accions i els programes de l'OCDS més enllà de la nostra comunitat universitària, a través de diferents canals i línies d'actuació en la difusió i comunicació externa.

Per una part, s'ha continuat treballant en l'impuls de la **col·lecció UIB Càmera i Cooperació** en col·laboració amb el Servei de Recursos Audiovisuals (SRAV) de la UIB. Es tracta d'una sèrie d'audiovisuals de divulgació i educatius amb els quals es pretén donar difusió als programes i projectes de caràcter solidari que la UIB promou i que es duen a terme amb altres entitats. Els audiovisuals ens acosten històries que es desenvolupen a milers de quilòmetres de les Illes Balears, contades en primera persona per membres de la comunitat universitària.

La col·lecció s'ha ampliat amb la publicació d'un nou audiovisual: *Tanzània: Impulsant la recerca*. Aquest documental, de Catalina N. Juaneda, ens apropa a les tasques realitzades en el marc del projecte «Capacitació en els programes de recerca i postgrau de la Business School de la Universitat de Dar es Salaam (UDBS)», finançat en la XI Convocatòria d'ajuts per a projectes de cooperació universitària al desenvolupament. Un equip de professors dels departaments d'Economia Aplicada i Economia de l'Empresa de la UIB ha treballat per enfortir la capacitat de recerca i desenvolupar plans d'estudis de postgrau al dit centre de Tanzània. Amb aquesta finalitat s'hi han impartit cursos de doctorat i s'hi han fet *workshops*, així com hi ha hagut una estada de recerca a la UIB de dos doctorands de la contrapart, que han contribuït a la implantació d'estudis de postgrau de turisme a la UDBS, un sector amb un fort desenvolupament a Tanzània.

També en col·laboració amb el Servei de Recursos Audiovisuals de la UIB, s'ha dut a terme un nou format de **videonotícies** de curta durada, per fer difusió de projectes finançats en el marc de la convocatòria de projectes de cooperació universitària al desenvolupament (CUD):

- «Formació i desenvolupament de competències laborals en el sector turístic» (fase II, Cuba), publicada el 04/07/2017.
- «Disseny d'experiències interactives dirigides al benestar de persones amb necessitats especials» (Colòmbia), publicada l'11/07/2017.
- «Diagnòstic de la *sicklemlia*» (Cuba), publicada l'11/07/2017.
- «Enfortiment de l'economia agrària de les comunitats de la regió de Souss-Massa mitjançant la identificació i l'aprofitament de les sinergies amb el desenvolupament turístic» (Marroc), publicada el 13/07/2017.
- «Estudi de l'erosió i processos de transport de sediments a l'Atlas Central» (Marroc), publicada el 14/07/2017.
- «Monitoratge ambiental per a la gestió integral dels recursos ambientals a la vall del Cauca» (Colòmbia), publicada el 14/07/2017.

Igualment s'han publicat les ponències i panells d'iniciatives locals vinculades al cicle de sessions monogràfiques dels ODS:

- Conferència Agenda 2030: «Aliances per articular una transformació global: administracions públiques, entitats i societat civil», en el marc de la tercera sessió monogràfica dels ODS. Publicada el 22/09/2016.
- Panel d'iniciatives, plataformes i aliances inclusives entorn de l'Agenda 2030, en el marc de la tercera sessió monogràfica dels ODS. Publicada el 22/09/2016.
- Conferència Agenda 2030: «Panel d'iniciatives locals», en el marc de la tercera sessió monogràfica dels ODS. Publicada el 22/09/2016.
- Informe: «España frente a los retos de la agenda de desarrollo sostenible», en el marc de la tercera sessió monogràfica dels ODS. Publicada el 22/09/2016.
- Conferència Agenda 2030: «Los Objetivos de Desarrollo Sostenible: una visión desde la agenda de construcción de la paz», en el marc de la tercera sessió monogràfica dels ODS. Publicada el 28/09/2016.
- Conferència Agenda 2030: «Tothom treballant per una economia al servei del 99% de la població», en el marc de la cinquena sessió monogràfica dels ODS. Publicada el 06/03/2017.
- Conferència Agenda 2030: Panel d'iniciatives locals, «Zones lliures de paradisos fiscals», en el marc de la cinquena sessió monogràfica dels ODS. Publicada el 06/03/2017.
- Conferència Agenda 2030: «Les rendes socials com a instruments per fer front a la desigualtat amb perspectiva de gènere», en el marc de la cinquena sessió monogràfica dels ODS. Publicada el 13/03/2017.
- Conferència Agenda 2030: «Globalització i desigualtat», en el marc de la cinquena sessió monogràfica dels ODS. Publicada el 13/03/2017.

A més de trobar les col·leccions a la web de l'OCDS, al conjunt d'aquests audiovisuals també s'hi pot accedir mitjançant el CanalUIB i el canal de YouTube de la UIB.

La **pàgina web de l'OCDS** (cooperacio.uib.cat) continua sent una de les principals eines de l'OCDS per donar a conèixer la informació relativa al conjunt de continguts dels diversos programes, convocatòries i esdeveniments d'interès per a la comunitat universitària. Segons els informes de la web de l'OCDS, durant el curs 2016-17 el nombre de visites a pàgines ha estat de 68.636, amb 22.851 sessions iniciades per part de 7.026 usuaris i usuàries.

A més, la participació en el **blog «Tu hi pintes molt»** <https://tuhipintemolt.wordpress.com/>, creat com una eina per donar a conèixer en primera persona les experiències viscudes i les accions desenvolupades per membres de la comunitat universitària en el marc de

diferents programes i convocatòries que gestiona l'OCDS, continua sent un compromís per a l'alumnat que participa en els diferents programes de mobilitat.

Durant l'any 2016 el nombre de visites al blog va ser de 1.786, la majoria des d'Espanya i en segon terme des del Perú; després, dels EUA, Xile i Ghana, d'un total de 36 països; el nombre de visitants va ser de 759 i es publicaren 11 noves entrades.

Per altra banda, des dels perfils de l'OCDS a les pàgines de **Facebook** i **Twitter** s'ha fet difusió d'un elevat nombre d'activitats pròpies, així com de notícies i esdeveniments compartits per altres entitats en l'àmbit del desenvolupament humà sostenible:

<https://www.facebook.com/cooperacioUIB/>

<https://twitter.com/cooperaciouiib>

6. Participació en òrgans col·legiats i comissions

Com cada any, cal destacar la tasca duta a terme per la comissió de seguiment del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la Universitat de les Illes Balears en matèria de cooperació al desenvolupament, encarregada de fer el seguiment del conjunt d'accions derivades dels diferents convenis entre ambdues institucions i resoldre les convocatòries que se'n deriven. D'igual manera, en el marc organitzatiu de la UIB existeix la Comissió de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat, òrgan consultiu que té com a principals finalitats la resolució de les convocatòries d'ajuts amb càrrec a la partida per a CUD del pressupost de la Universitat; assessorar en el plantejament de temàtiques i prioritats d'intervenció; i assessorar en propostes de millora en accions i intervencions a realitzar, així com en la creació de sinergies i la coordinació entre projectes i accions. Aquesta comissió és conformada pel vicerectorat de la qual depèn l'OCDS, la coordinadora de l'OCDS, una persona experta en la matèria i externa a la UIB i una representació dels tres col·lectius de la comunitat universitària (PDI, PAS i alumnat).

A més, la UIB, com a agent de cooperació al desenvolupament, ha estat representada pel vicerectorat responsable d'aquest àmbit, o bé per substitució per la coordinadora de l'OCDS, en diferents òrgans de decisió, juntes i comissions:

- Comissió d'Internacionalització i Cooperació de les Universitats Espanyoles (CICUE), comissió sectorial inscrita dins la CRUE (Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles).
- Consell de Cooperació al Desenvolupament de les Illes Balears.
- Grup de treball de cooperació de la Comissió Sectorial de Relacions Internacionals del Grup 9 d'universitats (G9) i del seu grup de treball de Cooperació.
- Comissió Executiva del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, Fons Menorquí de Cooperació, Fons Pitiús de Cooperació i Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, en qualitat de sòcia.

Per altra banda, la coordinadora de l'OCDS, Ruth Escribano, ha estat:

- Coordinadora del grup de treball de Gènere (GTG) de la CICUE, vinculat al Consell de Cooperació al Desenvolupament del Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació.